

bb.60. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 órától
zárásig

fé hgy

1976.május 3.

- 56. bondor józsef kuvaiti látogatása
- 57. baráti találkozó
- 58. nagy lászló estje
- 59. időjárás
- 60. hírojegyzék/mti/

-.-

1.05/fé

-48-

készült a mti belpolitikai szerkesztőségében

a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: halasi györgy

ly 21.10

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3.

Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb.1. a törvényességi óvásról

i tf/fe/pr/fé -cz

1976.május 4.

az egyeséges bíraskodás gyakorlatában milyen esetekben, mi végett, az összes bírósági határozathoz képest hány ügyben hogyan kerül sor törvényességi óvásra - erről tájékozódott a legfelsőbb bíróságon az mti munkatársa.

a bírói ítélkezés formáját megszabó - polgári és büntető - eljárási törvények értelmében a bíróság jogerős határozata/vagy határozatának meghatározott része/ ellen a legfelsőbb bíróság elnöke vagy a legfőbb ügyész törvényességi óvást emelhet, ha az törvényt sértő vagy megalapozatlan. jogban járatlanok is tudják, hogy a bírósági határozatok ellen használható jogorvoslatok - mint például a leggyakoribb fellebbezés, a ritkábban előforduló perújítás - általában a törvényesség biztosítékai, elősegítik az igazságszolgáltatás céljainak megvalósulását, különösen pedig a konkrét esetben a feleket ért sérelem közvetlen elhárításának, orvoslásának eszközei. e lehetőségekkel rendszerint azok élhetnek, akiket a bíróság határozata vagy ítélete közvetlenül érint. szükség van azonban olyan orvoslati intézményre is, amely a felek akaratától függetlenül, hivatalból is lehetővé teszi a bírósági határozatok felülvizsgálatát: a szocialista törvényesség követelményeinek megfelelően, összeegyeztetve ezt mégis az érintett állampolgárok érdekeinek védelmével és külön is azokkal a jogbiztonsági érdekekkel, amelyek a bíróság által hozott végső döntések jogerejéhez fűződnek. /folyt.köv./

-1-

ü

ly

bb.1./ a törvényességi1.folyt/fé

a szocialista törvényességet biztosító eljárásjogi intézmények rendszerét a konkrét ügyekben - az egyéb orvoslati formák mellett - a törvényességi óvás intézménye teszi teljessé, amely végsőfokon hivatott biztosítani a bíróság elé került ügyekben a törvényesség követelményének maradéktalan megvalósítását - a törvényességi óvás tehát a bírósági határozatok kérelemre, vagy hivatalból való felülvizsgálását szolgálja, elősegíti az objektív igazság, a szocialista igazságosság érvényesülését, akkor, amikor az ügyben szereplők már kimerítették a rendelkezésükre állt valamennyi jogorvoslati lehetőséget.

a törvényességi óvás célja az, hogy a legfelsőbb bíróság határozattal állapítsa meg a megtámadott határozat törvénysértő vagy megalapozatlan voltát, és az alsófoku bíróság új eljárásra utasításával, illetőleg a törvényességnek megfelelő határozat hozatalával elősegítse az igazságszolgáltatás helyes működését, az egységes törvényesség biztosítását, a szocialista jogfunkciónak megvalósulását, az egyének jogainak hathatós védelmét. ha a legfelsőbb bíróság elnöke vagy a legfőbb ügyész a törvényességi óvást polgári perben az eljárás alapjául szolgáló ügyben hozott határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül terjeszti elő, a törvényességi óvás folytán hozott határozat hatálya a felekre is kiterjed; büntető ügyekben pedig az egy év eltelte után emelt törvényességi óvás alapján a terhelttel szemben a megtámadott határozatban megállapítottnál hátrányosabb rendelkezést hozni nem lehet, csak a törvénysértés állapítható meg, s ez irányadó a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásra is.

ami a törvényességi óvások gyakoriságát illeti: például 1973-74-ben mintegy 3200 büntető, 9700 polgári, 500 gazdasági és 1900 munkaügyi perben - tehát több mint tizenötezer ügyben érkezett törvényességi óvás emelése iránti kérelem, kezdeményezés a legfelsőbb bírósághoz. az említett két évben a legfelsőbb bíróság elnöke büntetőügyekben 450, polgáriakban 1100, gazdaságiakban 100, munkaügyekben 400 törvényességi óvást emelt, a legfőbb ügyészi óvások száma az ügykategóriák ugyanilyen sorrendjében: 400, 600, 20 és 300 volt. a rendelkezésre álló legfrissebb adatok szerint - amelyeket a legfelsőbb bíróság elnöke a napokban a parlament jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának ülésén is közölt - 1975-ben a kérelmek és kezdeményezések nyomán a polgári ügyek 8-10, a büntetők 5-6, a munkaügyek 15-20 százalékában voltak jogosak, gazdasági perekben pedig - ahol alig volt panasz - 34 esetben kellett törvényességi óvást emelni./mti/

.-

-2-

ln

bb.2. bemutatják római kori emlékeinket - újabb leletek tácon - restaurálják a szőnyi freskókat

i me/s/pr/fé -cz

h

1976.május 4.

a xi.nemzetközi Limes kongresszusra készülnek a római kori emlékek hazai kutatói: első ízben rendezik meg Magyarországon a római birodalom határvédelmi rendszerét kutatók tanácskozását. ezt az összejövetelet két-három évenként tartják abban az országban, ahol újabb jelentős római objektumokat sikerült feltárni. hazánkban az utóbbi években, hónapokban sok értékes római kori emléket ástak ki a magyar tudományos akadémia régészeti intézetének kutatói, az országos és a megyei múzeumok régészei. ez indokolja, hogy a soron következő kongresszust székesfehérváron tartják augusztus 30-szeptember 6-a között - ismertették a kongresszus szervezői. európa csaknem minden országából, észak-afrikából, amerikából és más tengerentúli országból érkező másfél-száz kutatónak a helyszínen mutatják be a magyarországi ásatások eredményeit.

az egyik legfrissebb lelet a táci római város alatt felfedett i. századi tábor. feltárását a kongresszusra készítik elő. interczia egykori római táborban a központi épületek és a tábor védőműveinek feltárását tekintik meg. adonytól - vetus salinától - északra, a viztároló építések előkerült jupiter dolichenus szentély és felszerelésének maradványa lesz érdekes látnivaló. a fő attrakció: aquincum, a római birodalom duna-menti határvárosa, ahol az utóbbi egy-két évben igen sok értékes emléket fedtek fel a budapesti történelmi múzeum régészei. az óbudai építkezések során lebontott földszintes házak helyén monumentális épületegyüttesek romjait találták meg. feltárták a ii. és iii.századi castrum kőfalainak, vízesárcának, az erődöt szegélyező utak hosszabb szakaszait, úgy szintén a keleti táborkapu romjait, a falakhoz csatlakozó bástyákat, a kaszárnyák egyrészét. jelentős eredmény: a principia feltárása. előkerültek a tábor középpontjában állt több nyílású torony romjai is. az egyik központi raktárban gúla rakott kő ballista golyókat és egy, feltehetően hadigép fém- és fa alkatrészeit találtak meg. az egyik szentélyben bronz istenszobor töredék, a másikon életnagyságu jupiter szoborfej maradt ránk.

meghatározták néhány, korábban felfedett épületcsoport rendeltetését is. váratlan felfedezés: a ii. és iii.századi castrumtól keletre, a iv.században duna-partot is megerősítették patkó alaprajzu tornyokkal. jelentős középületek romjai, a helytartói központ hivatalaira, állami intézményeire valának. az egyik palotában két, különböző mintájú mozaikpadló, falfestmények, stukkók emlékeztetnek az egykori épületek rangjára. istenszobrok, többek között fortuna állószobra és áldozati oltárok feliratai segítik a történelmi értékelést. sikerült tisztázni a római kori város közműhálózatát, vízvezeték és csatornarendszerét.

/folyt.köv./

-3-

ln

bb.2. / bemutatjákfolyt/fé

a sírokból, kőkoporsókból előkerült ékszerek, használati tárgyak, a sírkő feliratok a római kori város lakosságának műveltségére, vallási elképzeléseire utalnak.

megismeretik majd a vendégekkel a korábban feltárt szentendrei tábort és a leányfalui őrtornyot, a jelenleg feltároló visegrádi, iv.századi tábor maradványait is. másik kiránduláson a tokodi, a nyergesujfalui tábort mutatják be. a tatai múzeumban megtekintik a szőnyi ásatáskor előkerült freskómaradványokat, amelyeket jelenleg restaurálnak./mti/

-.-

bb.3. fogalomalkotás, gondolkodásnevelés - az 1978-79-es tanévig az ország valamennyi általános iskolájában bevezetik a matematika oktatást

i dg/tm/pr/fé -cz

1976.május 4.

egy kísérlet sikerrel befejeződött. az oktatási minisztériumban a közelmúltban megszületett a döntés, amelynek értelmében az 1978/79-es tanévig az ország valamennyi általános iskolájában bevezetik az új matematika tanítását. a gyerekek fogalomalkotásának, gondolkodásának fejlesztését munkáltatással, cselekedtetéssel kell megalapozni már egészen kis korban - ez a didaktikai alapelv a kiindulópontja az általános iskolai új matematika oktatásnak. az új tanterv kidolgozását és általánossá tételét alapvetően az tettené szükségessé, hogy a hagyományos számtan- és mértanoktatás a vártnál kevésbé eredményes. ma az általános iskolából kikerülő zöme nem rendelkezik olyan matematikai ismeretekkel, képességekkel, amelyekre pedig feltétlenül szükség lenne a mindennapi munkában. a megújítás szükségességét az is jelzi, hogy a gyerekek - kevés kivételtől eltekintve - nem szeretik vagy nem eléggé szeretik a számtant, a szám-tanórát.

a komplex matematikatanítási kísérlet az országos pedagógiai intézet matematikai tanszékének irányításával 1963 szeptemberében indult, és az évek folyamán mind szélesebb körben folytatódott. 1974-ben jelent meg a miniszteri utasítás az ideiglenes matematika-tanterv fokozatos bevezetéséről. ennek értelmében 1974.szeptemberében az ország általános iskolái 1. és 5. osztályainak mintegy 7.5 százalékában kezdődött meg a matematika tanítása. a most folyó tanévben az elsőosztályos tanulók 15 százaléka - mintegy 25.000 gyerek-, az 5.osztályos tanulók-nak pedig 16 százaléka - körülbelül 21.000 gyerek - tanul az új tanterv szerint. /folyt.köv./

-4-

lu

bb.3. fogalomalkotás.....1.folyt/fé

a megyei művelődésügyi osztályok, illetve a főváros művelődésügyi főosztálya a helyi körülmények és adottságok gondos mérlegelésével ezekben a napokban készítették el a bevezetés további ütemtervét.

az új tanterv a rendkívül széleskörű felmérések, a tapasztalatok szerint megfelel a mai kor követelményeinek. bebizonyosodott, hogy a tanulók szeretik a cselekedtetéssel összekötött tanulást, szünőben van a matematikától való félelem, oldottabb a tanórák légköre. nagyobb hangsúlyt kapott oktatásában a nevelés. az új tanterv korszerű tartalmával, és szükségszerűen megváltozott módszereivel kedvezően befolyásolja a tanulók aktivitását. jobban kibontakoztatja az olyan képességeket - kezdeményezés, önellenőrzés, vélemény nyilvánítás, helyzetfelismerés, stb,- amelyek biztosítékai lehetnek a későbbi öntevékenységek, önképésnek.

hogyan lehet a jelenleginél többet és eredményesebben elsajátíttatni a tanulókkal úgy, hogy az iskola ne terhelje túl őket? a kérdésre a tapasztalatok választ adtak: a tantervi anyag korszerűsítésével egyidejűleg korszerűsödtek a tanítási és a tanulási módszerek is. a tanulók tévedését például semmiképpen sem követheti retorzió, ugyanakkor az elkövetett hiba sem maradhat kijavítás nélkül. maga a tanuló javít, esetleg tanuló-társa.

már a matematika tanítási kísérlet bevezetésének alapfeltétele volt, hogy az nem lehet a tanulók numerikus számolási készségének a rovására. az elmúlt évek során bebizonyosodott: a numerikus számolási készségben nincs visszaesés, összekapcsolható a,, hagyományos,, , és a ,,korszerű,, anyag tárgyalása.

az új tanterv általános bevezetésében összesen mintegy 29. ezer tanító és körülbelül 8 ezer felső tagozatos matematika tanár érdekelt. az opi keretében működő országos szakfelügyeleti és továbbképző központ részletes tervet dolgozott ki felkészítésükre, s pontos terv szerint folyik, majd az elkövetkező időszakban kiteljesedik a megyei továbbképzési kabinetek ilyen irányú tevékenysége is. a szakemberek külön figyelmet fordítanak az összevont osztályu tanulócsoporthoz működő nevelők felkészítésére, valamint az iskolákon, pedagógusokon keresztül a szülők tájékoztatására.

/folyt.köv./

-5-

w

lu

bb.3. / fogalomalkotás... 2.folyt/fé

biztosítottak az új matematika oktatás tárgyi feltételei is. az oktatási minisztérium által kötelezően előírt három alapvető tanulói eszközzel - a lyukas táblával, a színes ru-dak készletével, valamint a logikai készlettel - már eddig is sikerült az iskolákat időben ellátni. a tanért gyártási kapacitása azt is lehetővé tette, hogy sok olyan általános iskola is megkapta ezeket központi hitelből, ahol az elkövetkező három tanévben kerül bevezetésre az új tanterv./mti/

bb.4. a csehszlovák kultúra hete a magyar rádióban

i/nm/gk/pr/a/-cz

1976. május 4.

komoly és könnyűzene, irodalmi összeállítás, regényadaptáció és sok más műsor kapott helyet abban az ünnepi programban, amellyel a magyar rádió tiszteleg a csehszlovák felszabadulási ünnep előtt. kedden a csehszlovák rádió műsorából hangzik el hénány dal, a 3. műsorban pedig kortárs csehszlovák zeneszerzők műveiből közvetítenek hangversenyt a 6-os stúdióból népszerű magyar művészek mellett fellép a koncerten birigta sulcová/ének/, zdena holovská/zongora/. valamennyi mű első ízben hangzik el Magyarországon.

szerdán a késő esti órákban sugározzák a csehszlovák rádió szimfónikus zenekarának hangversenyét. janacek vonószvitjét és kalabis béke-szimfóniáját jiri starek és martin turnovszki vezényli. a petőfi-adón ugyanezen a napon szlovák népdalokat szólaltatnak meg, este pedig marie majerová,, sziréna,, című regényének rádióadaptációját követhetik figyelemmel a nézők. a művet kengyel iván fordításának felhasználásával gál istván alkalmazta rádióra és ő a rendező is. a főbb szereplők: sütő irén, kaló flórián, kozák andrás, kelemen éva.

csütörtökön a kossuthon cseh dalok és táncok csendülnek fel, majd ,, egyetemi polgár vagyok a pozsonyi egyetemen,, címmel hallhatjuk a huszas stúdió ünnepi különkiadását. a petőfin jelentkezik 21 órakor hámosi éva,, ez is,, az is,, című összeállítása a bm központi klub színházterméből. smetana, capek, dvorzák, hasek, neruda és mások alkotásai kaptak helyet az összeállításban, egyebek között bánki zsuzsa, begányi ferenc, greguss zoltán, jancsó adrienne, moldován stefánia, pándy lajos, ujlaki lászló, váradi hédi, vukán györgy előadásában. a 3. műsorban benda: walder című egyfelvonásos operáját sugározzák.

/folyt.köv./

- 6 -

lu

bb.4./ a csehszlovák.....folyt./-a

pénteken václav neumann dirigálásával hallható hangverseny, s ugyancsak hangversenyen lép a magyar közönség elé a 6-os stúdióban a panocha-vonósnégyes is. szombaton délelőtt jiri navratil és jáchym pelnár,, jancsárok iskolája,, című dokumentumjátéka gazdagítja a műsort, amelynek főnösei azok a lengyel kisfiúk, akiket a fasizmus éveiben szállítottak németországba, hogy németté neveljék őket. a szereplők bálint andrás, hasznos mária, mécs károly, sinkovits imre és velencei istván. a kora délutáni órákban a brnói filharmónikus zenekar koncertjét idézi fel a supraphon-gyár új hanglemeze. a,, köszöntő,, című irodalmi összeállítás vasárnap jirások, neruda, blazek, bukovcan, novomesty és mások verseiből, írásaiból tallóz. a műveket bitskey tiber, csürös karola, dobák lajos, fülöp zsigmond, lontay margit, nagy istván, némethy ferenc, pándy lajos, szabó tünde, szemes mari, szersén gyula, székhelyi józsef és venczel vera mondja el. a rádiószínház bemutatója jan vdovják,, gin tonikkal,, című hangjátéka lesz barlay gusztáv rendezésében. főnöse egy eljegyzését ünneplő fiatal pár, amely úgy érzi, hogy érzelmeit mindenáron meg kell osztania valakivel. a közreműködő színészek: almási éva, kállai ferenc, szacsavay lászló és mások. ugyancsak ebből az alkalomból a táskarádió egész műsora is a baráti szocialista ország életével foglalkozik. /mti/

.-.

bb.5. kombinálható eternittal is új variációk poliészterből

vid/fm/a/-cz

1976. május 4

a nyomás-és ütésálló nagyszilárdságú műanyag- az üvegszálas poliészter felhasználási köre egyre bővül - a fűzfői nitrokémia több kezdeményezéssel újabb és újabb területekre teszi alkalmassá. most olyan berendezést állítottak munkába, amely hat különböző mintázattal tudja előállítani a hullámlemezeket. a hagyományosak mellett megkezdtek a trapéz mintázatú lemezek gyártását is, és előállítják az eternit hullámlemezek megfelelő formájú és nagyságú színes poliészter idomokat is. ezzel lehetőség nyílt arra, hogy az építőipar kombinálja az eternit hullámlemez az üvegszálas poliészterrel. ez főleg a tetőfedésnél előnyös, mert a színes poliészter felhasználásával helyettesíthetik a tetőablakokat./mti/

.-.

- 7 -

lu

bb.6g. keresettek a könyvek az üzemekben

vid/fm/a/-cz

1976.május 4.

vas megyében évről-évre több könyvet vásárolnak az üzemekben, vállalatoknál működő könyvbizományosoknál a dolgozók. a munkahelyeket a művelt nép könyvterjesztő sabaria könyvesboltja látja el könyvekkel üzemi bizományosi hálózatán keresztül. a könyv szeretetének, az olvasók számának növekedését bizonyítja, hogy a könyvbizományosok 1971-ben, még csal, mintegy 2 170 000 forint értékű könyvet adtak el, az elmúlt évben pedig már több mint öt-és félmillió forint értékűt. jelenleg 150 helyen dolgozik a megyében könyvbizományos. a tervek szerint az idén tovább bővítik a vidéki hálózatot, s a bizományosi rendszert kiterjesztik az iskolákra is./mti/

--

bb.7. szombathelyi fák, disznővények a fővárosnak

vid/fm/a/-cz

1976. május 4.

a szombathelyi kertészeti és parképítő vállalat diszfaiskolója ebben az évben mintegy félmillió növényt - diszcserjét, fenyőt, sorfát, örökzöldet - ad a hazai és külföldi vásárlóknak. a környezetvédelem, az új lakótelepek, utak fásítása, parkosítása évről-évre több facsemetét, disznővényt igényel. ezért a tervek szerint a szombathelyi diszfaiskolóban - amely az ország legnagyobb ilyen létesítménye - 1980-ig megduplázzák a szaporítást. az elmúlt tervidőszakban mintegy ötven fajta olyan növénynek a szaporítását kezdték meg import alapanyagból, amelyeket eddig Magyarországon nem szaporítottak.

különösen sok növényt szállítanak a megyeszékhelyről a fővárosba. a szállításokra a fővárosi kertészeti vállalat-
tal ötéves szerződést kötöttek. eszerint az idén is több ezer talajtakaró örökzöldet, fenyőt, diszcserjét, diszfát küldenek budapest további szépítéséhez, csinosításához, levegőjének javításához. a szállítás az igények szerint folyamatos.

fenyőből jelenleg a fekete, valamint a városi ártalmakat jól viselő ezüst, szerb és törpefenyő, sorfából az ezüst hárs, a juhar, a platán és a nyír, örökzöldekből pedig főleg a talajtakaró, gyep-pótló a legkeresettebb. a szombathelyi facsemeték, disznővények eljutnak a fővároson kívül az ország minden részébe, ezenkívül belgiumba, ausztriába, az nszk-ba, hollandiába, olaszországba és jugoszláviába is./mti/

--
- 8 -

lm

bb.8. felnőtt szakmunkásképzés nógrád megyei tsz-ekben

vid/fm/a/-cz

1976. május 4.

az ipari üzemekben régóta megszervezett felnőttoktatás mintájára néhány nógrád megyei termelőségben is kezdeményezték felnőttek szakmunkásképzését növénytermesztő gépész szakon. a tsz-t a nézsai május 1. tsz nyitotta meg, amely öt község mezőgazdasági termelő tevékenységét egyesíti s mintegy ötezer hektáron gazdálkodik. harmincnégy hetes tanfolyamának huszonhét hallgatója az idén ősszel tesz szakmunkásvizsgát.

a munka mellett végzett tanfolyam megszervezésére az ösztönözte a közös gazdaságot, hogy mind több nagy értékű, bonyolult konstrukcióju berendezés, gép birtokába jut, amelyek kezeléséhez, működtetéséhez már nem elegendő a korábban megszerzett traktoros jogosítvány. a tudomány eredményeinek, vívmányainak behatolása a mezőgazdasági termelésbe pedig azt is szükségessé teszi, hogy az erő-és munkagépeket kezelő szakmunkás elsajátítsa a korszerű növénytermesztés biológiai, kémiai alapismereteit is.

a nézsaihoz hasonló tanfolyam kezdődik rövidesen a magyarnándori mikszáth kálmán, valamint a kállói vörös csillag tsz-ben huszonöt, illetve 40 résztvevővel./mti/

--

bb.9. felkészült a balatoni szezonra a kölcsönző szolgálat

vid/fm/a/-cz

1976. május 4.

a balatonnál kellemes szórakozást, pihenést nyújtó eszközökkel várja a nyaralókat az iparcikk kölcsönző és szolgáltató vállalat. a balatoni kirendeltség 28 telep-, illetve kölcsönző helyen 80 főnyi személyzettel áll a vendégsereg-szolgálatában.

a kölcsönzőkben tavaly 191 ezren béreltek strand-és kiránduló cikkeket. az idén több mint 200 ezer vendégre számítanak, ezért a készleteket feltöltötték, gyarapították. a 28 telephelyen 6200 gumimatracot, 450 csónakot, csaknem 100 vitorlást, 800 kerékpárt, 570 sátrat és számos strandcikket, valamint játékot lehet majd kölcsönözni. a vállalat külön vitorlás kölcsönzőt tart fenn balatonbogláron, hévízen pedig uszótömlő-kölcsönző áll a tófürdő vendégeinek rendelkezésére./mti/4

--
- 9 -

lm

bb.10. ujitó segéd munkások

vid/fm/a/-cz

1976. május 4.

sajátos jubileumot ünnepelnek a dorogi szénbányák brikettgyárában dolgozó gagarin-brigád tagjai. a világ első ürrepülésével egyidős brigád megalakulása óta egymillió forint megtakarítást ért el ujitásokkal, javaslatokkal. kevés kollektíva dicsekedhet ilyen kiemelkedő teljesítménnyel. a múlt évben például, amikor hazánk felszabadulása évfordulójának tiszteletére külön ujitási versenyt kezdeményeztek, 35 ujitást nyújtottak be, s ezek közül 23-at megvalósítottak.

a 30 tagu karbantartó brigádban dolgozó villanyszerelők, lakatosok, hegesztők, kőművesek és segéd munkások szinte kifogyhatatlanok az ötletekből, felfigyelnek minden apróságra és jobbnál jobb javaslatokat tesznek a takarékosabb anyag-gazdálkodásra, a munkásvédelem javítására. számos kisebb ujitással egészségesebb körülményeket teremtettek a munkahelyeken és tökéletesítették az üzemszervezést. jelentős összeget takarítottak meg azzal, hogy megoldották a használt elevátorhevederek felújítását. a présgépek bronzcsapágyait úgy alakították át, hogy az acélköpenybe csupán bronzból készült betétet helyeznek, amely cserélhető. így évenként 230 000 forint értékű színesfémeket megtakarítanak. a brigád javaslatára nem adják le hulladékként a használt fogaskerekeket, hanem azokból csapágyperselyt készítenek.

a „milliomos”, brigád valóságos ujitási kultuszt teremtett a brikettgyárban. azzal is kiérdemelték munkatársaik elismerését, hogy igen sokat tesznek mások ujitásainak kivitelezéséért, megvalósításáért. ezzel is magyarázható, hogy ebben az üzemben rajtuk kívül számos fizikai dolgozó, segéd munkás foglalkozik ujitásokkal./mti/

-. -

bb.11. a gyalogátkelőhelyen gázolt

i/ bc/tr/pr/a/-cz

1976. május 4.

aitner józsef, 36 éves üvegtechnikus gépkocsiját a xiii.kerületi váci uton vezetve vigyázatlanul, nem megfelelő sebességgel közelítette meg a frangepán utcai keresztelődést, ahol villamos járdaszívet és kijelölt gyalogátkelőhely is van. így későn vette észre, hogy egy idős férfi halad át az uttesten. s elütötte. a szerencsétlen ember az elszennvedett súlyos sérülések következtében a kórházba szállítást követően meghalt.

a fővárosi bíróság aitner józsefet tizhónapi szabadságvesztésre ítélte és egy évre eltiltotta a gépjárművezetéstől./mti/

-. -
- 10 -

bb12. a fürdőkben is : lépcsőzetes munkakezdés

i/don/gg/pr ra hgy

1976. május 4.

megnyílt a három budapesti melegvízi strand: a palatinus, a szabadság és a csepeli. a többi, a langyos és a hidegvízi strand lépcsőzetesen - a menetrend szerint - május közepétől és június elejétől fogadja a fürdőzőket. az idénykezdésre a fővárosi fürdőigazgatóság mindenütt rendbehozta a strandokat, elvégezte a felújítási és karbantartási munkákat. a kertészek a fürdőhelyek környékét szepítették: felfrissítették a pázsitot, metszőkésekkel megfirtalították a bokrokat, és új virágokat, növényeket ültettek.

a strandokat természetesen közegészségügyi szempontból is felülvizsgálták és a köjál szakemberei egész nyáron rendszeresen ellenőrzik a fürdőhelyek higiéniai állapotát. azokon a strandokon, ahol még nincsen vízforgató, illetve víztisztító berendezés, a medencék elhasznált vizét minden este leengedik és a takarítás után újra feltöltik.

L sen

az igazi, teljes nagyüzem a budapesti strandokon a tanév végén, júniusban kezdődik, amikor az idegenforgalom is megindul. az idényjellegű fürdőhelyek üzemeltetését az igazgatóság alkalmi, kisegítő munkások - nyaranta mintegy 500-600 - foglalkoztatásával oldja meg: munkájukat hívja nyugdíjasait és azokat a 16 éven felüli diákokat, főiskolásokat, egyetemistákat, akik a nyári szabadságot a strandokon munkával - ami kikapcsolódással, szórakozással párosul - akarják eltölteni.

a budapesti fürdők közül néhányban jelenleg munkások dolgoznak: a xx.kerületi gyógyfürdőt tatarozzák, földémszerkezetét erősítik meg: a munkálatokkal várhatóan az év végén végeznek. a fővárosi 4-es számú építőipari vállalat a dandár utcai tisztasági fürdőt alakítja át gyógyfürdővé. a rekonstrukciót egyrészt az épület állaga, másrészt az a sok-sok kérés indokolta, hogy a ix.kerület idős lakossága ne kényszerüljön budán „fürdőt venni”, hanem helyben legyen erre lehetősége. a korszerűsítést várhatóan 1977 végére fejezik be. a gellért pezsgőfürdőjének a felújítását végző fővárosi 1-es számú építőipari vállalattal az élen még 10 különböző szakipari vállalat - így például a fővárosi szerelőipari vállalat, a kőfaragó vállalat, és az országos szakipari vállalat - fő törekvése, hogy a rekonstrukcióval 1977 tavaszán elkészüljenek.

/folyt.köv./

8.05/ra

16935

-11-

bb.12. / a fürdőben ... folyt./ra

a következő esztendőben várható fürdőfelújítások előkészítése már folyamatban van. tervezik a széchenyi fürdő rekonstrukciójának megkezdését, dolgoznak a zuglói paskál fürdő strandjának tervein, s előkészítik a cinkotai, a lőrinci és a kiscei strandok rekonstrukciós munkálatainak tervét is./mti

-.-

bb.13. új gépek a zöldségtermesztő üzemekben

i/kg/s/ ie ra hgy

1976. május 4.

a nagyüzemek zöldség termőterületének átlag egynegyedén már gépesítették a termesztést, szedést, s ez nemzetközi összehasonlításban is jó eredmény. a zöldségtermesztési kormányprogram megvalósítására a tervek szerint 1980-ban már az ország nagyüzemi zöldség-termőterületének körülbelül fele gépesítve lesz. a kézi erőt helyettesítő, termelékeny gépeket a mezőgépjelöltő intézet alakítja ki, s munkájuk nyomán az idén is egész sor új gép mutatható be a mezőgazdasági üzemekben.

már gyártják azokat az új zöldbab-betakarítógépeket, amelyek júliustól békés, szolnok és bács-kiskun megye termelőszövetkezeteiben segítik a munkaerőgond csökkentését. ezek a nagyteljesítményű gépek egy műszak alatt egy vagon termést takarítanak be, ugyanennyi idő alatt egy ember szapora munkáért is alig egy mászsa zöldbabot szedne le. tovább folytatódik az intézetnél kifejlesztett komplex paradicsomtermesztő-betakarító gépek elterjesztése is, az idén négy további gazdaságban térnek rá alkalmazásukra. a derecskei, a tiszakécskei, a ruzsai és a kocséri termelőszövetkezetekben már hamarosan palántázzák azt a paradicsomot, amelyet a most épülő betakarítóközpontokban fognak majd zuzaléklévé feldolgozni és tartálykocsikban a konzervgyárak bába szállítani. ezekkel a legújabbakkal már 20 fölé emelkedik a betakarító-központok száma az országban.

nagyüzemben az idén mutatkozik be az eddigieknél háromszor nagyobb teljesítményű új hagymaszedőgép. a makó környéki üzemekben próbálják ki, s ha beválik, megkezdődik sorozatgyártása.

nemcsak a hazai üzemekben, de külföldre is szállítják a mezőgépjelöltő intézet gépeit. legnagyobb a kereslet a zöldbab-betakarítógépek iránt, bulgária, csehszlovákia és románia után idén angliában, jugoszláviába és spanyolországba is szállítanak ilyen gépeket./mti/

-.-

8.15/ra

-12-

bb 14. a jövő fényforrása: a halogénlámpa - újdonságok az egyesült izzóban

i sz-zsu um ie hgy

1976. május 4.

az egyesült izzóban a következő években fokozódik az utóbbi időben kifejlesztett fényforrások gyártása, arányuk a teljes lámpatermelésben az év végéig 22, 1980-ra pedig már 50 százalék lesz. ez lehetővé teszi, hogy tökéletes kivitelüket 1982-re megháromszorozzák. új termékeik megfelelnek annak a követelménynek, hogy az erősebb világítást ne a lámpák számának növelésével vagy az energiafelvételének fokozásával ériék el, hanem a kevesebb áramot fogyasztó korszerű típusokkal.

már az elmúlt években is számos új fajta halogénlámpa került forgalomba, ezeket gépkocsik reflektorába építik, s filmvetítésre, általános világításra is használják. a jövő vetítőlámpájának számító hidegtükrös vetítőlámpából a múlt évben 50 ezret, az idén 100 ezret állítanak elő. e jó fényhasznosítású, kisméretű és a filmszalagra legkevésbé káros lámpákat egyelőre csak a legmodernebb keskenyfilmvetítőkben alkalmazzák, széles körű elterjedésük csak néhány év múlva várható. a halogénlámpa új fejezetet jelenthet a lakásvilágításban is, mert színvisszaadásuk hasonló a normál lámpához, s fényhasznosításuk kétszer olyan jó. a gyár kutatói, fejlesztői most elsősorban az ilyen típusok kialakításán fáradoznak.

több újdonság gyártását kezdik meg a jövőben a belső és külső diszkivilágításhoz, a reklám- és kirakatvilágításhoz. még ebben az évben elkészülnek az első préseltburás lámpák, ezeknek a tungsraxflex lámpákhoz hasonló tükrös bevonata irányítja a fényt. gyártásuk egyszerű, a különböző típusokat ugyanazon a gépsoron állítják majd elő, csak az alkatrészeket kell felcserélni egy-egy új változatnál.

a tungsrax, amely a világ ötödik legnagyobb fényforrás exportőre - lámpái 90 országban kaphatók - már a jövő évtizedek lámpáinak sorozatgyártását készíti elő. ilyenek a nagynyomású nátriumgőzlámpák, a normál és a higanygőz lámpa tulajdonságait egyesítő, kevertfényű lámpák, a xenon lámpák és az új típusú fénycsövek.

/mti/

-.-

8.25/um

- 13 -

bb 15. intézkedések a közületi telefonforgalom javítására -
rendelet a távbeszélőszabályzat módosításáról

i kf/s um ie hgy

1976. május 3.

a magyar közlöny 35. számában megjelent a közlekedés- és postaügyi miniszter rendelete, amely módosította, kiegészítette a távbeszélőszabályzatot.

ismeretesek a telefonforgalom nehézségei; szinte valamennyi központ, a hálózat zsúfolt. ez egyre több gondot okoz a hazai és nemzetközi távhívóforgalomban is. a vállalatokat, intézményeket napközben sokszor órákig nem lehet elérni telefonon, központjuk, állomásai leggyakrabban foglaltak, s az ilyenkor sikertelen hívások, várakozások tovább terhelik a hálózatot. ezért a rendelet elsősorban a közületi telefonforgalom javítása érdekében született, azért, hogy a meglévő berendezésekkel is egyenletesebbé tehessék a növekvő forgalmat.

eddig általában az előfizető vállalatok, közületek döntöttek arról, hogy milyen alközpontot kérnek, abban mennyi bejövő és kimenő áramkör legyen. a rendelet szerint az előfizetők forgalmának figyelembevételével ezentúl a posta határozza meg, hogy a vállalati alközpont hány fővonallal csatlakozzék a központhoz, illetve hány fővonal szükséges a vállalathoz érkező és az onnan kimenő hívások zavartalan lebonyolítására. a rendelet kényszerintézkedésként lehetőséget adott a postának arra, hogy a telefon alközpontokat szükség esetén a vállalati főállomásokkal bővítse. amennyiben ugyanis a posta a forgalom kielégítéséhez szükséges újabb főáramköröket nem tud adni, a vállalati városi állomásokat átalakíthatja, bevonhatja az alközpontba annál is inkább, mert a tapasztalatok szerint a legforgalmasabb szülő állomás sem tud annyi beszélgetést lebonyolítani, mint a központ városi vonala.

az alközpontok kezelői létszáma eddig nem volt szabályozva. a rendelet most kötelezővé teszi, hogy az alközpontokban annyi kezelőt kell foglalkoztatni, ahány a forgalom lebonyolításához szükséges.

a rendelet a korábbihoz hasonlóan meghatározza, hogy milyen szervek, szervezetek nevét és telefonállomását kell kivánságukra a távbeszélő névsorból kihagyni, s az állomásokat titkosan kezelni. a magánelőfizetők közül egyébként csak a gyakorló orvosok telefonszáma nem titkosítható.

/folyt.köv.;

8.30/um

10 gur

- 14 -

bb 15. /intézkedésekfolyt./um

a legtöbb állami szerv és más jogi személyek, szervezetek fő- és ikerállomásainak adatait csak a postával való megállapodás alapján lehet kihagyni a névsorból. ez a rendelkezés is azt célozza, hogy a közületek központi számain kívül minél több vállalati telefonállomás legyen ismert és hívható.

a rendelet kihirdetésével hatályba lépett. /mti/

-.-

bb 16. új furfurool gyár épül péten

vid/um fm cz

1976. május 4.

a külföldi piacon keresett cikk a péti nitrogénművek furfuril alkohollal. ebből a termékből állítják elő azokat az öntődei gyanakokat, amelyek az igényes precíziós öntvénykészítés elengedhetetlen kellékei. a furfuril alkoholgyártás alapanyagát, a furfurolt eddig csak részben tudták hazai gyártásból, a hőmezővásárhelyi gyáregységéből biztosítani. az alkoholgyártás bővítésére pedig egyáltalán nem volt lehetőség. tekintettel a világpiaci igényekre, a péti nitrogénművek új gyárat épít péten a finn rosenlew-cég technológiájával. fahulladékból évente 7500 tonna furfurolt gyártanak majd, s ennek felhasználásával még az v. ötéves terv során évi 10 ezer tonnára növeli a péti nitrogénművek a keresett furfuril alkohol gyártását./mti/

-.-

bb 17. másodlagos olajtermelés 600 millió köbméter széndioxid-gázzal

vid/um fm cz

1976. május 4.

a magyar olajbányászat egykori bölcsőjében, a bázakerettyei olajmezőn sikeresen alkalmazzák a széndioxid-gáz másodlagos olajtermelési eljárást. a mező termelésének jelentős hányadát már a széndioxid-gázzal telített tárolórétegekből nyerik.

/folyt.köv.

- 15 -

8.35/um

10 gur

bb 17. /másodlagos ...folyt./um

a bázakerettyei tapasztalatok felhasználásával folynak a másodlagos termelési eljárásra való áttérés technikai előkészületei a lovászi olajmezőn. Lovásziiban egyidejűleg három, rétegenergiában szegény blokk másodlagos művelését készítik elő. földalatti távvezetéken hatszáz millió köbméter széndioxid-gázt szállítanak folyamatosan bázakerettyéről és sajtolnak be nagy teljesítményű kompresszorokkal a kijelölt területek olajtároló kőzeteibe. az eredeti rétegnomás helyreállítása után napi 3500 köbméter vizet préselnek a föld mélyébe. a széndioxid-gáz és a víz együttes hatására a termelő kutakba áramlik a kőzetekben rekedt olaj.

a tudományos alapossággal kidolgozott program szerint 1977-ben nyitják meg a lovászi olajmező másodlagos termelésre kiképzett kutjait. az ellenőrzések szerint az eddig besajtolt széndioxid-gáz hatására fokozatosan olajosodnak a vizsgált kutak. ettől a termelési eljárástól a végső olajkihozatal legalább 5 százalékos növekedésére számítanak a zalai olajipari szakemberek./mti/

-.-

bb 18. nyolcszáz új lakást, ifjúsági házat kap Komárom

vid/um fm cz

1976. május 4.

az ötödik ötéves tervben a korábbinál nagyobb ütemben fejlesztik Komáromot. 1980-ig csaknem 800 új lakást építenek a városban. az új lakások és kommunális létesítmények felépítésével befejeződik a korszerű városközpont kialakítása. a nyári hónapokban naponta 25 000-en utaznak át a hazánkat Csehszlovákiával összekötő hídon, s Komárom jelenlegi kereskedelmi hálózatával már csak nehezen tudják a vásárlók igényeit kielégíteni. ezért az ötéves terv alatt 2500 négyzetméter alapterületű áruházat, virágboltot, gyógyszertárat, ofotért és más szaküzleteket nyitnak. tizenkét tantermes általános iskolával és új ifjúsági házzal is gyarapodik a város.

/folyt.köv./

8.40/um

10 gur

- 16 -

bb 18. /nyolcszáz új ...folyt./um

az idén befejezik az üzemek és a lakosság társadalmi segítségével készülő fedett uszoda építését. jövőre korszerű autóbuszpályaudvart adnak át rendeltetésének. folytatják a népszerű termálfürdő melletti kemping bővítését. 1978-ra fejezik be a nagy teljesítményű szennyvízgyűjtő- és tisztítótelep építését. a 34 millió forint értékű beruházással a város keleti részét közművesítik és újabb lakásokat, családi házakat kapcsolnak be a csatornahálózatba. a városi tanács jelentős összegeket költ utak, járdák építésére, játszóterek, parkok kialakítására is. /mti/

-.-

bb 19. halálos közlekedési balesetek

s um hgy

1976. május 4.

a VIII. kerület Baross utca 96 szám előtt vajda Katalin 65 éves nyugdíjas, budapesti lakos szabálytalanul és figyelmetlenül lépett az uttestre és egy tehergépkocsi elgázolta. a baleset következtében vajda Katalin a helyszínen meghalt.

a Margit-hídon a szigeti Lejáróval szembeni utkanyarban Gyarmati László 23 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsival a vele azonos irányban haladó 6-os jelezésű villamosnak, majd egy lámpaoszlopnak ütközött. a baleset következtében a tehergépkocsi utasa Ágoston Zoltán 21 éves segédmunkás, budapesti lakos olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a mentőautóban meghalt. Gyarmati Lászlót életveszélyes állapotban szállították a mentők kórházba. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség szakértő bevonásával folytatja a vizsgálatot./mti/

-.-

10.10/um

10 gur

- 17 -

bb 20. megölte feleségét

s um hgy

1976. május 4.

a komárom megyei rendőrfőkapitányság ismeretlen tettes ellen folytatott nyomozás során előzetes letartóztatásba helyezés mellett indított eljárást szőke sándor 45 éves csillás, büntetett előéletű oroszlányi lakos ellen, mert alaposan gyanúsítható azzal, hogy oroszlányban a haraszt-hegyen kemény tárggyal hátulról többször fejbe sújtotta feleségét, szőke sándorné 48 éves csillást, aki a helyszínen meghalt. /mti/

-.-

bb 21. közlekedési balesetek

um hgy

1976. május 4.

zala megyében bagodvitenyéd község belterületén burkus józsef 19 éves autószerelő, helyi lakos motorkerékpárjával elütötte a községben lakó hároméves gál katalint. a gyermek olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a felelősség megállapítására vizsgálat indult.

pest megyében mende határában hegyi kálmán 62 éves nyugdíjas, budapesti lakos segédmotoros-kerékpárjával kerülés közben nekihajtott az uttest szélén álló kármán lászló 64 éves nyugdíjas, budapesti lakos személygépkocsija kinyíló ajtajának. hegyi kálmán az ütközés után egyensúlyát veszítve a szemben közlekedő személygépkocsi alá esett, amely halálra gázolta. a baleset oka hegyi kálmán kerülés közben nem tartotta be a biztonságos oldaltávolságot, kármán lászló pedig figyelmetlenül nyitotta ki a gépkocsi ajtaját. az eljárás folyamatban van.

érd belterületén bódi mihály 37 éves művezető, érdszigeti lakos személygépkocsijával figyelmetlen vezetés közben nekiütközött az előtte hirtelen fékező és kanyarodni akaró hoffer antal 32 éves benzinkutkezelő, budapesti lakos által vezetett személygépkocsinak. bódi mihály személygépkocsijával az ütközés következtében felborult, átcsuszott a baloldalra és nekiütközött a szemben közlekedő autóbussznak. bódi mihály a helyszínen meghalt. hoffer antal ellen őrizetbevétel mellett indult eljárás. /mti/

-.-

- 18 -

10.35/um

10.11.07

bb 22. a pest megyei kishajózási vállalat

s um hgy

1976. május 4.

közli, hogy a váci révátkelő farmotoros és panoráma autóbuszokat is átszállít. /mti/

-.-

bb 23. megérkezett a holland hagyma- csökkent a saláta, az új kelkáposzta ára

i ol/fe um hgy

1976. május 4.

megoldódtak a hagymagondok; a nagyvásártelepről kedden nagyobb mennyiségű importszállítmányt küldtek szét a boltokba. a jó minőségű holland hagyma kilóját a zöldért 20 forintért adja, noha még ez az összeg is a beszerzési ár alatt van. az import remélhetőleg segít letörni a hagyma alaposan felszökött szabadpiaci árát, és elegendő áru lesz az ideai főzőhagyma megjelenéséig.

kedden kétszeres csökkentéssel 2.40-re illetve 1 forint 80-ra változott a saláta; 12 forintról 11 forintra csökkent az új kelkáposzta ára és szerdától 4.50-ről 3.40 forintra mérséklődik a csomós gyökér ára is.

az elmúlt napok hidegebbre fordult időjárása azonban nem maradt hatástalan a kínálat alakulására: a vártnál kevesebb retek, zöldhagyma érkezik a termelőktől. szerdától a retek csomója és a zöldhagyma általában 40 fillérrel, a hegyes erős zöldpaprika darabja 20 fillérrel drágul. a zöldért igazgatóságán elmondották, hogy retekben egyelőre nincs is kilátás a felhozatal javulására, amihez napfényes, meleg időre lenne szükség. érzékenyen hatottak a fagyos éjszakák az újburgonya fejlődésére is, tömeges megjelenését legalább két héttel késleltetik. /mti/

-.-

- 19 -

11.18/um

10.11.07

db 24. az operaház igazgatósága közli

tm um pr hgy

1976. május 4.

hogyan eugenia moldoveanu, a bukaresti operaház magánénekesnője megbetegedése miatt lemondta május 5-re, szerdára tervezett erkel színházi fellépését. ezen a napon a pillangókisasszony címszerepében házy erzsébet lép fel. /mti/

-. -

bb 25. helikopterrel irtják a gyomot a vas megyei erdőben

vid/um kz hgy

1976. május 4.

a nyugatmagyarországi fagazdasági kombinát, a soproni állami gazdasággal és öt termelősövetkezettel közösen a permetezési munkák könnyítésére, gyorsítására helikoptert vásárolt. a gépet jól ki tudják használni, mert a gazdaságoknak nem egyidőben van rá szüksége.

a helikopter a vasi erdőben, sárvár körzetében kezdi meg munkáját. első alkalommal végeznek így módon vegyszeres gyomirtást vas megye erdeiben a tervek szerint nyolcszáz hektáron. vízfolyások, források környékén, védett és szociális célú parkerők felett a gépet nem használják. az ilyen területeken továbbra is hagyományos módszerrel irtják a gyomokat. /mti/

-. -

bb 26. akadémiai közgyűlés

t ob/tm um pr hgy

1976. május 4.

kedden tudományos osztályülésekkel folytatódott a magyar tudományos akadémia 136. közgyűlése.

a műszaki tudományok osztályának az elmúlt időszakban végzett munkájáról lévai andrás akadémikus számolt be. elmondotta, hogy a tudománypolitikai irányelveknek megfelelően az osztály tevékenységének tengelyében a tudomány és a gyakorlat kapcsolatának bővítése állt. helyesnek bizonyult és megvalósult az a törekvés, hogy a területi munkát a különféle üzemi- és kutatószervek mindennapi ténykedéséhez közelebb hozza. lévai akadémikus kiemelkedő eredményként értékelte hogy az osztály állásfoglalásai, javaslatai általában kedvező fogadtatásra találtak: számos országos irányítószerv - mindenekelőtt az omfb - kérte tanácsait. a népgazdaság műszaki politikájának és hosszútávú gazdaságfejlesztési koncepciójának megvitatásában és a gyakorlati javaslatok kidolgozásában az osztály ugyancsak aktívan vett részt.

/folyt.köv./

- 20 -

11.40/um

16/130/

bb 26./ akadémiai ...1.folyt./um

szendy károly akadémikus előadásában a villamosenergiatermelésben rejlő potenciális lehetőségeket elemezte. megállapította, hogy korlátozott szén- és szénhidrogénkészletünk és számottevő szénhidrogénbehozatalunk folytán az eddig használt primer energiahordozók takarékosabb felhasználására és a természet adta potenciális lehetőségek további optimális kiaknázására van szükség. a nagy ráfordítást igénylő kutatásfejlesztési munkákat az ország mérsékelt gazdasági és műszaki teherbírására való tekintettel az integrált kutatási rendszerbe való bekapcsolódás útján kell elvégezni. heller lászló akadémikus és jászay tamás kandidátus „a szén jelentősége a jövő energetikájában”, címmel tartottak előadást. hangsúlyozták, hogy a világ energiafogyasztása az utóbbi években mérséklődött ugyan, ez azonban nem a gazdasági fejlődés lassulását jelenti, hanem csak azt, hogy az energetika a jövőben meg fogja kapni azt a figyelmet, amelyet korunkban méltán megérdemelt: a gazdaság „energia-tudatosabbá”, válik, s a fogyasztók ezen túl nem gazdálkodhatnak annak jegyében, hogy energia olcsón és korlátlan mennyiségben áll rendelkezésre.

a filozófiai és történettudományok osztályának ülése embergyőző akadémikus elnöklétével kezdte meg munkáját. az ülésen berend t. iván akadémikus „gazdaság-műveltség - társadalomtudomány”, címmel tartott előadást. először a gazdaság és műveltség kölcsönös meghatározottságát elemezte, majd a téma történeti áttekintéséről beszélt. három fő szakaszt különböztetett meg. az első a világháború előtti időszak; ennek európai műveltségi-képzettség szintjéhez viszonyította a magyar fejlődés eredményeit, elmaradásait. ezután a xx. század első felének új európai oktatási tendenciáit elemezte, amelyeket a magyar fejlődés lényegében nem tudott követni, csak mennyiségi előrehaladást ért el az előző szakaszban észlelt elmaradáshoz viszonyítva. végül a tudós részletesebben vizsgálta a ii. világháború követő új oktatási tendenciákat, s felvázolta a szocialista átalakulás oktatási eredményeit, a fennálló elmentmondásokat. ez esetben is megállapította, hogy ennek a szakasznak a legfőbb eredménye az előző két korszakban bekövetkezett elmaradások pótlása. ezenkívül az általános alapozó oktatás teljessé vált, s a középfokú oktatás tömegesedése a jellemzője ennek a korszaknak.

/folyt.köv./

- 21 -

11.48/um

16/130/

bb 26./ akadémiai ...2.folyt./um

az előadás harmadik része a társadalomtudomány szerepét vizsgálta új műveltségi-oktatási szerkezetünkben. a társadalomtudomány helyének elvi vázolója mellett részletesen tárgyalta a társadalomtudományi képzés különböző jelenségeit és ezzel összefüggésben a társadalomtudományi oktatás megújításának szükségességét. az előadás kitért a megújítás különféle koncepcióira, s vitázva egyes megoldási javaslatokkal, állástfoglalt az integrált, egységes társadalomtudományi tárgy kidolgozása mellett.

/folyt.köv.

bb 27. dr. Lázár Pétert,

um hgy

1976. május 4.

az országos műszaki könyvtár és dokumentációs központ főigazgatóját a mérnökszervezetek világszövetségének mérnöki információs bizottsága április 25-30-i tuniszi ülésén alelnökévé választotta.
/mti/

--

bb 26. /akadémiai ...3.folyt./um

az akadémia disztermében rendezték meg az agrártudományok, a biológiai tudományok, valamint az orvosi tudományok osztályának együttes ülését. „az immunológia időszerű kérdései, összefoglaló címet viselő tanácskozáson - amelyen szentágothai János, az akadémia alelnöke elnökölt, az immunológia, vagyis a védettség, az egyes betegségekkel szemben öröklött, vagy szerzett közömbösség együttes vizsgálatainak időszerű kérdéseiről számoltak be az előadók.

Kesztyűs Lóránd akadémikus előadásában az utóbbi időben rendkívüli fejlődést átélt immunopathológiával foglalkozott. az allergia és az autoimmunbetegségek, s az ezekhez kapcsolódó jelenségek bonyolult mechanizmusainak egyes ismert részleteit foglalta össze. Petrányi Gyula akadémikus előadásában az immunológiai kutatás módszertanáról adott tájékoztatót, s az immunológiát, mint kutatási módszert vette bonckés alá.

/folyt.köv./

- 22 -

12.55/um

10/13⁴⁰

bb 26. /akadémiai ...4.folyt./um

az elméleti immunológia terén az utóbbi évtizedekben elért jelentős eredmények az emberre és az emlős háziállatfajokra egyaránt alkalmazhatók - mondotta Szent-iványi Tamás akadémikus „az immunológia állatorvosi vonatkozásai,„ című előadásában. rámutatott, hogy a legjelentősebb háziállatfajok, a szarvasmarha, a sertés, a juh és a baromfi tenyésztésében, tartásában az új, intenzív termelésre képes fajták kitenyésztése és iparszerű tartása révén változások következtek be az állatok immunreakcióiban. ennek okán különös figyelmet érdemel az újszülöttek védelme, ugyanis ebben a korosztályban éri a legtöbb veszteség a nagyüzemekben tartott állományokat. a szerteágazó téma molekuláris biológiai megközelítését nyújtotta dr. Dénes Géza akadémikus. előadásának lényege a következő: a különböző fertőzésekkel szembeni védekezés és a védekezési mechanizmusok közül a keringő vérben levő ellenanyagok léte az orvosi gyakorlatból régen ismert. a fehérjeszerkezet kutatása során kitűnt, hogy az ugynevezett immunglobulinok sajátosan képesek reagálni azokkal a fertőző ágensekkel, vagy más, termelődésüket kiváltó molekulákkal - antigénekkel -, amelyek hatására keletkeztek és „közömbösítik,„ azokat.

a magasabbrendű szervezetek immunberendezése fontos védekező funkciót tölt be azért, hogy különbséget tesz a saját és nem saját struktúrák között. dr. Gergely János, az orvostudományok doktora az immunológiai specifikus problémáit elemző előadásában egyebek között arról számolt be, hogy az elmúlt tíz év alatt ismertté vált az ellenanyagok szerkezete. az immunválaszban résztvevő sejtek tanulmányozása került a kutatások előterébe, mindezeket tanúsítják, hogy az immunválasz folyamán nemcsak az antigénnel reagálni tudó „erők mobilizálódnak,„ hanem a szervezet mintegy felkészül egy szélesebb alapon nyugvó védekezésre.

/folyt.köv./

bb 28. időjárásjelentés

um hgy

1976. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti 1976. május 4-én kedden 12 órakor:

az évszaknak megfelelő idő

a brit-szigeteken át Ukrajna felé enyhe, nedves, óceáni eredetű levegő áramlik. áramlási zónájában túlnyomóan borult, csapadékos az időjárás. a nappali felmelegedés meghaladja az utóbbi évek átlagát, csakugy mint dél-Európában, ahol derült, száraz idő van.

/folyt.köv./

- 23 -

13.03/um

10/13⁴⁰

bb 28. /időjárás ...folyt./um

ugyanakkor a balkán-félsziget térségében és tőle keletre még tart az elmúlt napok hűvösebb időjárása, elszórtan esők, sőt záporok is kialakulnak. várhatóan a következő 36 órában az óceáni eredetű nedves légtömegek elérik a kárpát-medence északi felét.

hazánkban hétfőn a tiszántulon és az ország déli peremén egész nap borult, csapadékos időjárás volt. a lehullott eső mennyisége csapadéknym és 6 mm között váltakozott. az említett területeken a hőmérséklet napközben sem emelkedett 12,-15 foknál magasabbra. ugyanakkor a dunántulon 7,-11 órán át sütött a nap, és kora délutánra 18, 21 fokig melegedett fel a levegő. csapadékot sehonnán sem jelentettek. kedd hajnalra a derült helyeken 3-8, máshol 8-11 fokig hűlt le a levegő. több helyről sűrű ködöt jelentettek, amely 10 órára mindenhol feloszlott. délelőtt változóan felhős volt az ég, a hőmérséklet 11 órára 16-20 fokig emelkedett.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 14,2 fok volt, 0,6 fokkal alacsonyabb mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 13 fok volt.

várható időjárás szerda estig:

az ország északi felében időnként megnövekszik a felhőzet, elszórtan lesznek záporok, egy-két helyen előfordul zivatar. máshol kevés lesz a felhő, csapadék nem valószínű. a mérsékelt délnyugati, nyugati szél napközben megélénkül. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet: 6-11 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 18-23 fok között várható.

a duna vizállása budapestnél 225 cm, a víz hőmérséklete 12 celsius fok. /mti/

--

bb 29. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 óráig

se um hgy

1976. május 4.

1. törvényességi óvás
2. leletek
3. gondolkodásnevelés
4. csehszlovák kultúra hete
5. poliészter felhasználás
6. könyvvásárlás
7. dísznövények

/folyt.köv./

- 24 -

13.10/um

10.11.20

bb 29. /hirjegyzékfolyt./um

8. felnőtt szakmunkásképzés
9. iparcikk kölcsönző
10. ujtó segéd munkások
11. gyalogátelők helyen gázolt
12. melegvizű strandok
13. zöldségtermesztés gépesítése
14. halogénlámpa
15. távbeszélő szabályzat
16. új furfurool gyár
17. másodlagos olajtermelés
18. ifjúsági ház komáromban
19. balesetek
20. megölte feleségét
21. közlekedési balesetek
22. a kishajózási vállalat közleménye
23. holland hagyma
24. az operaház közleménye
25. gyomirtás
26. akadémiai közgyűlés
27. dr. lázár péter megválasztása
28. időjárás
29. hirjegyzék

/mti/

--

bb 30. új pékségek borsodban

vid/um kz cz

1976. május 4.

befejeződött a leninvárosi sütőüzem korszerűsítése és kedden megkezdtek az üzemszerű termelést. a régi pékség elavult kemencéjét földgáztüzelésűre és nagyobb teljesítményűre cserélték ki. ezzel naponta megközelítőleg 6.5 tonna friss kenyeret és péksüteményt tudnak készíteni.

a borsod megyei tanács 2.5 millió forint vissza nem térítendő támogatásával ugyancsak elkészült a csereháti részeken fekvő krasznokvajda község új sütőüzeme. ez hat község mindennapi szükségletét elégíti ki. később amikor kétműszakos termelésre térnek át, tíz községbe szállítanak majd minden nap friss kenyeret.

még az idén elkészül a tizenkétmillió forintos beruházással épülő sárospataki új sütőüzem is. /mti/

--

- 25 -

13.14/um (0.11.20)

bb. 31. kitüntetés

k km/s/pr/il cz

1976. május 4.

az elnöki tanács munka érdemrend arany fokozata kitüntetés adományozta bernát györgynek, az akadémiai nyomda és az akadémiai kiadó igazgatójának, 60. születésnapja alkalmából, munkája elismeréseként. a kitüntetést mártá ferenc, a magyar tudományos akadémia főtitkára kedden adta át az akadémián. /mti/

--

bb. 32. két hét múlva nyit a tavaszi bnv

i sb/fe/ie/il cz

1976. május 4.

harmadik alkalommal rendezik meg a budapesti nemzetközi vásár központban a beruházási javak nemzetközi seregszamláját a tavaszi budapesti nemzetközi vásárt, amely két hét múlva, május 19-én nyitja meg kapuit. a kiállítók már minden rendelkezésre álló területet lefoglaltak: a hazaiakkal együtt négy világrész 26 országának és nyugat-berlinnek 1828 vállalata, cége mutatja be legkorszerűbb termékeit a vásáron.

a kapunyitás előkészületeként jelenleg főként az építők dolgoznak, elsősorban a 40-es számú csarnokot - a mezőgazdasági kiállítás egyik régi épületét - korszerűsítik, szépítik, s így újabb 5000 négyzetméter fedett területhez jut a nemzetközi szakvásár. a legnehezebb gépek, berendezések kiállítási pavilonjában, a c-jelű csarnokban a két 12,5 tonnás futódaru pályáját a csarnok teljes hosszúságában kiépítik, 24 méterről 156 méterre hosszabbítják, s így jelentősen meggyorsítják a kiállítás berendezését. a csarnok mellett újabb aszfaltozott utszakaszokat építettek, és bővítették a vásárközpont közmű-hálózatát. tágabbra nyitják a iii. kaput is, amely ugyanolyan széles sávban enged majd belépést a látogatóknak, mint a főkapu, s így lényegesen tehermentesíti az i. főbejárat forgalmát. a látogatók beáramlását gyorsítja az is, hogy a jegykezelők mellett három érmedobos jegyautomatát is felszerelnek. az őszi bnv kapuinak bezárása óta csaknem 70 millió forintot költött a hungexpo a vásárközpont fejlesztésére.

/folyt.köv./
13.30/il

- 26 -

16140

bb. 32./két hét múlva folyt./il

a tavaszi bnv fedett területének jelentős részét még az alkotó ifjuság országos kiállítás foglalja le, de az előkészített dekorációs és egyéb díszítőanyagokkal „ugrásra készen”, állnak a szakvásár rendezői, hogy gondosan összehangolt menetrend szerint megoldják a gyors váltást, s a nyitáshoz minden a helyére kerüljön. a szakosításnak megfelelően nyolc szekcióban: a műszeripari és híradástechnikai; az irodagép- és számítástechnikai; az energiatermelési és villamosgépgyártási; a fémmegmunkálási és kohászati; az építőipari és klimatechnikai; a közlekedési és anyagmozgatási; a könnyűipari gépgyártási; valamint a vegyipari és bányászati termékcsoportban tárják a látogatók elé a legkorszerűbb technikai újdonságokat.

a legjelentősebb külföldi kiállítók ezuttal is a szocialista országok, amelyeknek legtöbb vállalata a fémmegmunkálás és a kohászat árucsoportjában vesz részt, de sokan állítanak ki a híradástechnikai, az irodagép és számítástechnikai árucsoportban is. a legnagyobb kiállító a szovjetunió, amely több mint 1700 négyzetméternyi fedett területen vonultatja fel termékeit. a szabadtéri kiállítási területekből a szocialista országok járműipari termékei foglalják el majd a legnagyobb helyet, s ezen belül Lengyelország a legnagyobb kiállító. a tőkés országok közül ausztriából hozta el termékeit a legtöbb cég, csaknem száz kiállító, s több mint 70 cég vonultatja fel áruit az nszk-ból. az idén különösen sok cég vesz részt kollektív kiállítással a vásáron.

a vásárközpont szakmai programjának zavartalan lebonyolítása érdekében öt alkalommal, május 20, 21, 24, 25, és 26-án tartanak szakmai napot, amikor az üzleti tárgyalásokon kívül sor kerül különböző konferenciákra, szakelőadásokra, műszaki tapasztalatcserékre, bemutatókra. a hagyományoknak megfelelően ezuttal is a 21-es számú pavilonban kapott helyet a külföldiek klubja. /mti/

--

bb36. hazánkba érkezett az eak oktatási államtitkára

t dg/gg/pr/il cz

1976. május 4.

dr. gosztonyi jános oktatási államtitkár meghívására kedden hazánkba érkezett manszur husszein, az egyiptomi arab köztársaság oktatási államtitkára, a magyar oktatásügy, szakmunkásképzés tanulmányozására. /mti/

--

- 27 -

13.40/il

16140

bb 33. szombaton délután kezdi meg tanácskozását a kisz ix. kongresszusa -felelősségteljes feladatok az ifjúsági szövetség legmagasabb fóruma előtt

i gy/tm um cz

1976. május 4.

az építők róza ferenc székházában szombaton délután megkezdte munkáját a magyar kommunista ifjúsági szövetség ix. kongresszusa. a városok és falvak mintegy 800 000 kommunista fiataljának képviselőjében 907 küldött vesz részt a tanácskozáson, s helyet foglal majd a kongresszusi teremben 350 meghívott, köztük a munkásmozgalom és az ifjúsági mozgalom veteránjai is. ott lesz politikai, gazdasági és kulturális életünk sok ismert személyisége, a kisz 34 külföldi testvérszervezetének delegációja, továbbá a demokratikus ifjúsági világszövetség és a nemzetközi diákszövetség több vezetője.

győri margit, az mti hirmagyarozója írja:

az ügyrendi javaslat szerint a megnyitó napon elhangzik a kommunista ifjúsági szövetség központi bizottságának beszámolója. vasárnap plenáris ülésen folytatja munkáját a kongresszus, hétfőn pedig szekció-ülésekre kerül sor: a délelőtti tanácskozáson cserélik ki gondolataikat az ifjumunkások, az értelmiségi fiatalok, a felsőfoku, valamint a középfoku oktatási intézményekben tanuló diákok, a mezőgazdaságban tevékenykedők és a falum élő fiatalok. délután, majd kedden ugyancsak plenáris ülésen folytatódik a vita a beszámoló, és a szervezeti szabályzat módosítása felett. a határozathozatalok után újjáválasztják a kisz központi bizottságát, és központi pénzügyi ellenőrző bizottságát.

amint a napirendi javaslatból is kitűnik, felelősségteljes munka vár a kisz legmagasabb fórumának küldötteire: összegeznük, értékelniük kell az ifjúsági szövetség négy és fél éves tevékenységének legfontosabb tapasztalatait, állást kell foglalniuk az ifjúság helyzetét érintő főbb kérdésekben, s meg kell jelölniük a következő öt esztendő tennivalóit. a sokoldalúan elemző munkát kedvező társadalmi feltételek segítik: népünk bizalmát és gondoskodását élvezve készülhetnek a fiatalok a szövetség ix. kongresszusára. az előkészítő munka sikerében nemcsak a kisz erőfeszítéseinek van nagy szerepe, hanem a kedvező társadalmi légkörnek, a párt ifjúságpolitikai állásfoglalása erőteljesebb érvényesülésének, az ifjúságról alkotott társadalmi kép realisabbá válásának, a fiatalok nevelésében kialakuló egyre szélesebbkörű felelősségvállalásnak is.

/folyt.köv./

- 28 -

13.40/um

13.14.20

bb 33. /szombaton délután ...1.folyt./um

immár hagyomány, hogy az ifjúsági mozgalom legmagasabb fórumának tanácskozása előtt a központi bizottság kikéri a tagság véleményét a fiatalok életének, munkájának legfontosabb kérdéseiről, a közös gondokról és teendőkről. vitára bocsátott kongresszusi levelek, valamint a szervezeti szabályzat módosítására vonatkozó javaslatok színvonalas politikai vitára serkentették a fiatalokat. mindez jó alapot adott ahhoz, hogy minden kisz-tag megismerkedjen a szövetség közeli és távlati terveivel, kialakítsa saját egyéni tervét, a többiekkel együtt az alapszervezet akcióprogramját. a fiatalok százezreinek véleményét, állásfoglalását hiven tükröző viták tapasztalatai segítséget nyújtanak a ix. kongresszus tartalmassá tételéhez.

„forradalmi feladatunk és történelmi felelősségünk a fejlett szocialista társadalom építése, - ez, a kongresszusi terem falára kerülő jelszó az ifju kommunistáknak pártunk politikája mellett elkötelezettségét, hazánk felvirágoztatásáért érzett felelősségét tükrözi. a becsülettel tanuló és dolgozó, alkotó, a munkahelyén és a közéletben egyaránt helytálló fiatalok élete, tetteik sokasága tölti meg tartalommal e lelkesítő szavakat. hiszen valamennyien jól tudják: építőmunkánk további sikerei nem kis mértékben függenek ifjúságunk helytállásától, mivel a foglalkoztatottak mintegy 40 százaléka fiatal. az ifjúsági szövetség 800 000-res tagságának 25 000 alapszervezetének az a legfőbb feladata, hogy igyekezzenek példát mutatni pártunk politikájának megvalósításában, ifju kommunistához méltóan vegye ki részét az v. ötéves tervidőszakban a társadalmi termelés hatékonyságának erőteljes növeléséből, a társadalom előtt álló gazdasági feladatok megvalósításából. mindezt a hangzatos vállalások, a formális elemek kerülésével, mindenekelőtt a védnökségi, munkaverseny-mozgalmakban, társadalmi munkaakciókban való fokozott áldozatvállalással lehet elérni. a megelőző tervidőszakban az ifjúsági szövetség 15 központi, valamint számos megyei és helyi kisz-védnökség vállalásával vett részt a beruházások megvalósításában. a fiatalok eredményes munkájukkal igazolták, hogy átérzik: a népgazdaság tervszerű fejlődésének fontos tényezője a hatékony beruházási tevékenység. ennek érdekében folytatják a folyamatban lévő központi, megyei és helyi védnökségeket. bizonyos, hogy a kongresszusi teremben is szóba kerül majd: hogyan vállalhatnak nagyobb részt a fiatalok az v. ötéves terv céljainak valóra váltásából, állhatnak helyt jobban a munkában, a tanulásban, proletár internacionalista kötelezettségeink teljesítésében. a kisz-tagoktól, a fiataloktól az ifjúsági szövetség azt várja, hogy a munkaköri feladatok fegyelmezett elvégzésén túl továbbra is vegyenek részt a szocialista munkaversenyben. az ifjúsági szövetség viii. kongresszusa óta 160.000-rel nőtt a szocialista brigádmozgalomban résztvevő fiatalok száma. fontos szerepet töltött be eddig is a termelésben a mintegy 25 000 ifjúsági brigád. jelenleg körülbelül 400 000 fiatal tagja van a szocialista brigádoknak, 50 százalékuk kisz-tag.

/folyt.ököv./

- 29 -

13.43/um

13.14.20

bb 33./szombaton délután2.folyt./um

a vitára bocsátott módosított szervezeti szabályzat-tervezet egybevág a fiatalok várakozásával: a kisz belső alkotmányában a változtatások jelentős része azt szolgálja, hogy az ifjúsági szövetségben erőteljesebben érvényesüljön a demokratikus centralizmus elve, és gyakorlata, a munka jellemvonásai között markánsabban rajzolódjon ki az öntevékenység, a kezdeményező-készség, növekedjék a helyi szervek önállósága, s ugyanakkor hatékonyabb legyen a központi irányítás. az alapszabályzatnak határozottan meg kell követelnie a szervezeti fegyelem megtartását, következetesebben és bátrabban kell érvényesítenie a kisz érdekvédelmi funkcióját, erősítenie kell a kisz kommunista, politikai jellegét, nagyobb figyelmet kell fordítania a népmunkára. *1 te*

pártunk ifjúságpolitikájának közös megvalósításával - amelyért idősebbek és fiatalabbak, a párt-, állami- és társadalmi szervek, és a kisz egyaránt sokat tesznek - kedvezően alakult a fiatalok megítélése, a nemzedékek „kapcsolata”, ifjúságunk jól tudja: eddig is s a jövőben is támaszkodhat az idősebb nemzedékek segítőkészségére, utmutatására annak érdekében, hogy kellő tapasztalatok birtokában méltó folytatója, gyarapítója lehessen a forradalmi elődök által ráhagyott örökségnek.

a kongresszuson elhangzó hozzászólások, javaslatok hozzájárulnak majd ahhoz, hogy a kisz ix. kongresszusán olyan határozatok szülessenek, amelyek valóraváltásáért kisz-tag és kisz-en kívüli fiatal egyaránt szívesen tevékenykedik. az eredmények nyugtázása, a további feladatok kijelölése során a kongresszus minden bizomnyal megtalálja majd a választ arra is, hogy a kisz miképpen sokszorozhatja meg erőit a párt politikájának végrehajtásában. a feladatot a párt xi. kongresszusa megjelölte: magasabb szintet elérni a fejlett szocialista társadalom építésében. „hűség a néphez, hűség a párthoz!”, - az ifju kommunisták e jelszó jegyében igyekeznek majd meghatározni a reájuk háruló feladatokat./mti/

-.-

bb 39. eltemették alpári pált

be um pr cz

1976. május 4.

kedden a farkasréti temetőben nagy részvét mellett temették el alpári pált, az mszbt alelnökét, az ország-világ nyugalmazott főszerkesztőjét. az mszbt országos elnöksége, a magyar újságírók országos szövetsége, az ország-világ szerkesztői, a tisztelők, barátok és hozzátartozók nevében tétényi pál akadémikus, a társaság alelnöke vett végső bucsut az elhunyttól./mti/

14.00/um

- 30 -

6 pége

10 1420

bb. 34.műszaki hetek borsodban

vid közl cz

1976. május 4.

kedden miskolcon megnyitották a borsodi műszaki heteket, a június közepéig tartó, immár hagyományos rendezvény során a mtesz-hez tartozó több mint harminc tagegyesület tart több mint kétszáz előadást, közte huszonöt ankétot és négy konferenciát. a korábbi éveknél gazdagabb programmal kapcsolódik az ideai rendezvényhez a miskolci nehézipari műszaki egyetem, ahol többek között az anyagmozgatás korszerűsítéséről, különböző szerszámgépek fejlesztéséről és számítógépes vezérléséről tartanak előadásokat. a műszaki hetek keretében emlékeznek meg a borsod megyei vízművek fennállásának negyedszázados évfordulójáról, s ez alkalomból ankétot vizsgálják meg a megye ivóvíz-ellátását. a borsodi szénbányák rendezésében zajlanak le az országos bányamentő napok. ezen többek között a mult évi lyukói bányatűz tapasztalatait vitatják meg. foglalkoznak továbbá az észak-magyarországi nyersanyag kutatások eredményeivel.

miskolcon kívül előadásokat tartanak többek között ózdon, leninvárosban, kazincbarcikán, sátoraljajhelyen, miskolcon és sátoraljajhelyen kiállításon mutatják be a megye műszaki fejlődését./mti/

-.-

bb. 35. megkezdődött a pedagógiai újságírók nemzetközi találkozója

t dg/gg/pr/il cz

1976 május 4.

az oktatási minisztérium és a magyar újságírók országos szövetsége szervezésében kedden megkezdődött a moszban bulgária, csehszlovákia, kuba, lengyelország, mongólia, az ndk a szovjetunió és hazánk oktatással foglalkozó újságíróinak találkozója. a nemzetközi találkozó résztvevőit dr. hanga mária oktatási miniszterhelyettes üdvözölte, majd dr. klement tamás, az országos oktatási tanács titkára tartott bevezető előadást oktatási rendszerünk és oktatáspolitikánk időszerű kérdéseiről. orbán sándorné, a pedagógusok szakszervezete központi vezetőségének titkára a szakszervezet szerepét, feladatait ismertette.

a pedagógiai újságírók a továbbiakban megismerkednek a magyar közoktatás rendszerével, reformjával, gyakorló pedagógusokkal találkoznak, majd felkeresik budapest, veszprém és pécs oktatási intézményeit./mti/

-.-

13.50/il

10/1424

- 31 -

bb. 38. épül a 680 ágyas bács megyei kórház - szocialista szerződés a kivitelezés gyorsítására

vid kz/il cz

1976. május 4.

a már épülő 680 ágyas bács-kiskun megyei kórház határ-idő előtti befejezésére kedden, szocialista szerződést kötöttek a kivitelező vállalatok képviselői kecskeméten. a bács megyei állami építőipari vállalatirányítói ígéretet tettek arra, hogy behozzák az eddigi lemaradást, gyorsítják az építkezés ütemét. a gyógyászati és technológiai berendezések beszerzését és üzembehelyezését vállaló meditor művek pedig időben gondoskodik az egészségügyi intézmény felszereléséről. a mostani megállapodás szerint 1977. végén kezdik meg az orvos gyógyászati eszközök, laboratóriumi berendezések szerelését az új megyei kórházban, amelynek átadását -egyéves rövidítéssel - 1980-ra tervezik. a nagy beruházás mielőbbi megvalósítását sürgeti, hogy a szétszórt településű duna-tisza közén javuljon az egészségügyi ellátottság, ami elmaradt az országos átlagtól./mti/

--

bb. 37. felszámolják a könyvkultúra fehér foltjait vas megyében - a megyei közművelődési bizottság ülése

vid kz/il cz

1976 május 4.

harminc millió forintot kötenek évente könyv-vásárlásra a vas megyeiek - közölték kedden a megyei közművelődési bizottság ülésén. ez tekintélyes összeg, a baj azonban, hogy egy kör vásárol csak, a lakosság tekintélyes része nem. az utóbbiak a könyvtárakat sem látogatják. pedig a tanácsi és a szak szervezeti könyvtárak évente csaknem 3 millió forintot fordítanak amugyis tekintélyes könyvállományuk gyarapítására. külön gondot okoz a megyében nagyszámú apró falu könyvellátása: ide nehézkesen, késéssel, pontatlanul szállítják a könyveket, vagy egyáltalán meg sem érkeznek - állapították meg.

a könyvkultúra fehér foltjainak megszüntetésére javasolták, hogy a községi könyvterjesztés hibáit jobb szervezéssel minél előbb számolják fel. az új lakótelepekre, külterületekre, kis falvakba - amelyek nagyrészt rosszul ellátottak - fiókboltok, könyvterjesztők, fiókkönyvtárak útján eljuttatják az olvasnivalót./mti/

--

14.00/il

- 32 -

bb 40. pályakezdő fiatalok a mém-ben

k jf/gg um ie cz

1976. május 4.

dr. romány páál mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter kedden fogadta a tárca irányítása alá tartozó felsőfoku oktatási intézmények végzős hallgatóinak képviselőit. a találkozón a fiatalok tájékoztatást kaptak elhelyezkedési lehetőségeikről, amelyek kedvezőek. a 2200 pályakezdő lényegesen nagyobb számú munkahely közül választhat; száz végzős hallgatóra 140 munkahely jut. a leendő fiatal diplomások 70 százaléka mezőgazdasági nagyüzemekben és más, közvetlen termelői munkahelyen, például erdőgazdaságokban, élelmiszeripari üzemekben helyezkedhet el. a miniszter köszönetet mondott az egyetemek, főiskolák vezetőinek, tanárainak és társadalmi szervezeteinek az eredményes oktató-nyelvelő munkájáért. /mti/

--

bb bb 41. „izek utcája,, ételbár a royal szállóban

t kf/gg um ie cz

1976. május 4.

a royal szálló egykori, gazdaságtalanul működő 11. osztályu étterme helyén kedden nemzetközi ételbárt nyitott a hungarhotels. az „izek utcájának,, elnevezett vendéglátóhelyen két hosszú pultsor mögött egyszerre három konyha működik. a vendégek előtt készülnek a mediterrán - francia, olasz, brazil, spanyol, görög és portugál - ételek, a hamburger „utcában,, a német, angol, ir, amerikai és svéd ételkülönlegességek, a magyar konyhán pedig hagyományos ételeink korszerűsített változatait főzik. a 11. osztályu nemzetközi ételbár 12-20 forintos ételeket készít.

az ételpultnál a bárszékeken egyszerre 36-an foglalhatnak helyet, az asztaloknál pedig további 100 vendéget tudnak kiszolgálni.

a korszerű táplálkozást, a gyors, kulturált étkeztetést szolgáló ételbárt két éve mutatták be a bny-n. a szakemberek körében sikert aratott vendéglátó-típus azóta a közönség tetszését is megnyerte. a hungarhotels élenjár a modern éttermek elterjesztésében. a fővárosban az astoria és a szabadság szálló után ez már a harmadik, vidéken pedig a balatonfüredi strandon és salgótarjánban működik ételbár, amelyekhez hasonlótt ebben a hónapban balatonalmádiban, sopronban és kecskeméten is nyitnak./mti/

--

14.20/um

- 33 -

bb 42. végetért a floralia gorsiumban

vid/um k cz

1976. május 4.

végetért az antik tavaszünnep, a floralia a táci gorsiumban. az április 27-én kezdődött s kedden befejeződött rendezvény jelképeként gorsium minden látogatója egy-egy szál virágot kapott a belépőjegy mellé. az antik római ünnep kezdete egyben a tavaszi látogatási idény kezdetét is jelentette az ásatásoknál. a floralia hete alatt alaposan megnőtt az antik római városka látogatóinak száma: több mint ezeröttszázan keresték fel a feltárást. gorsiumban egyébként szeptemberben folytatódik majd az antik ünneppsorozat: szeptember 3-4-én rendezik meg a ludi romanit. az ünneppség keretében a „Leláncolt prometheus című drámát mutatják majd be a fórumon művészek és főiskolások./mti/

-. -

bb.44. jugoszláv turnéra utazott a magyar állami hangverszenyenekar

i ró/fe/pr/fé -cz

1976. május 4.

kedden a nemzetközi koncertigazgatóság szervezésében, ferencsik jános vezetésével jugoszláviai koncert-köruttra utazott a magyar állami hangverszenyenekar. a turné során belgrádban, zágrábban és ljubljanában lépnek fel: előadásukban erkel hunyadi-nyitánya, bartók ii. hegedűversenye és beethoven vii. szimfóniája csendül fel. az együttes szólistája szenthelyi miklós hegedűművész lesz./mti/

-. -

bb.43. balatoni közegészségügyi napok

t ró/fe /pr/fé -cz

1976. május 4.

siófokon dr. zsögön éva egészségügyi államtitkár megnyitó előadásával kedden kezdetét vette a balatoni közegészségügyi napok eseménysorozata, amelyet ezuttal tizenkilencedszer rendeznek meg. a háromnapos programban a résztvevő orvosok, közegészségügyi és járványügyi szakemberek, a környezetvédelemmel és más fontos kérdésekkel foglalkozó kutatók egyebek között a mezőgazdasági kemizálás aktuális problémáival, a komplex közegészségügyi felügyeleti vizsgálatoknak a higiéniés helyzet megjavításában gyakorolt szerepével és számos más kérdéssel foglalkoznak. sort kerítenek arra is, hogy megvizsgálják: mit tehet a vöröskereszt a környezetvédelem higiéniés feladatainak végrehajtásában, s külön szekció foglalkozik az iskolákban folytatott egészségnevelő munka kérdéscsoportjával. a különböző ételmérgezések és más fertőzőes megbetegedések megelőzésének lehetőségeit is számos oldalról megvilágító előadás-sorozat május 6-án ér véget./mti/

15.10/fé

-. -
-34-

15. 45

bb.45. berzsényi-ünneppségekre készülnek a kemenesalján

vid.-/fm/fé -cz

1976. május 4.

kétszáz évvel ezelőtt a vas megyei egyházas-hetyén született berzsényi daniel. az évfordulóra gazdag programot állítottak össze a hagyománytisztelő kemenesalján. a rendezvényeket május 7-től 16-ig a berzsényi emlékhelyeken tartják, egyházas-hetyén, a szülőfaluban - celldömölkön, ahol kis jános költő berzsényi tehetségének felfedezője élt - kemenessömjénben, ahol berzsényi nősülése után gazdálkodott- dukán, ahol sógor-nője, költőtársa élt és sághegyen, amelyről verseket írt.

a rendezvénysorozat nyitányaként május 7-én egyházas-hetyén tartanak emlékünneppséget, majd celldömölkön, a kemenesaljai művelődési központban megnyílik a berzsényi évfordulóra meghirdetett országos kisgrafikai kiállítás.

a következő napokon rendezik meg többek között celldömölkön a dunántúli munkáskórusok találkozóját, kiállítják martyn ferenc kossuth-dijas grafikusművész berzsényi-illusztrációit, kemenessömjénben megtartják az éneklő ifjuság napját, az uttörő nagyórusok járási találkozóját, s dukán felavatják dukai takách judit költő emléktábláját.

az ünneppségsorozat a dunántúli fuvószenekekarok hagyományos találkozójával, hangversenyével zárul. a hangversenyt ezuttal is a sághegy óriási kráterében, 30 méter magas sziklafalakkal övezett természetes „hangverseny-termében”, tartják./mti/

-. -

bb.46. kongresszusi sajtókonferencia az ndk nagykövetségén

t bc/gg/pr/fé -cz

1976. május 4.

gerhard reinert, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete a német szocialista egységpart május 18-án kezdődő ix. kongresszusa alkalmából kedden sajtókonferenciát tartott a nagykövetségén.

hangsúlyozta: a választási taggyűléseken és küldöttértekezleteken igazolódott, hogy a viii. kongresszuson kitűzött fő feladat megvalósítása a gazdaság és a szociálpolitika egységében nagy fejlődést hozott az ndk társadalmá, állampolgárai számára.

/folyt. köv./
15.20/fé

-35-

16. 11

bb.46./ kongresszusi ...folyt/fé

a népgazdaság folyamatos és dinamikus fejlődése alapján az elmúlt öt esztendőben a legátfogóbb szociálpolitikai programot valósították meg az ndk megalakulása óta, s az ország népének anyagi-kulturális életszínvonala jelentősen emelkedett. a szociálpolitikai program magvaként elsősorban a lakásépítés gyorsult meg. a tervezett 500.000 lakást 109.000-rel túlteljesítették, így 1.8 millió állampolgár lakásviszonyain javítottak alapvetően. 1970-ben a megtermelt nemzeti jövedelem 109 milliárd márkát tett ki, tavaly pedig elérte a 142 milliárd márkát. a megelőző kongresszus óta a szocialista gazdasági integráció területén is figyelemre méltó eredményeket értek el. elsősorban a szovjetunióval bővül a tudományos-technikai és gazdasági együttműködés. a kgst országokkal 530 szakosítási és kooperációs szerződésük van, amelyek közül több mint 330 a viii. kongresszus után jött létre.

a nagykövet szólt arról, hogy az elmúlt négy hónapot a kongresszusi dokumentumokról - az új pártprogramról, az új szervezeti szabályzatról és az 1976-1980-as népgazdasági terv tervezetéről - kialakult népi vita jellemezte: a köztársaság dolgozói teljes egyetértésüket fejezték ki a bennük foglalt célokkal. huszonöt ezer írásos vélemény érkezett a dokumentumokkal kapcsolatban a központi bizottság és a párt más vezető szerveihez. a népgazdaság 1976-1980. évi fejlődésével összefüggésben több mint 2000 javaslatot tettek. az alkotó légkörben tett kezdeményezések arra irányultak, hogy a ix. kongresszus tiszteletére kibontakozott szocialista munkaverseny kimagasló eredményeket hozzon. ezt világosan tükrözi az 1976. évi népgazdasági terv eddigi teljesítése illetve túlteljesítése is. a népgazdaság 1976-80 közötti fejlesztésére vonatkozó tervezettel kapcsolatban a nagykövet elmondotta, hogy a nemzeti jövedelem 127-130 százalékra, az ipari árutermelés 134-136 százalékra, az ipari munkatermelékenység 130-132 százalékra emelkedik. a köztársaságban folyó szocialista építőmunkák következő szakaszának stratégiai koncepcióját a következőkben jelöli meg a programtervezet: kiindulva azokból a történelmi vívmányokból, amelyeket a munkásosztály és a többi dolgozó a német szocialista egységpárt vezetésével ért el, az új társadalmi követelményeknek megfelelően az nszép azt a célt tűzi ki, hogy tovább építse a fejlett szocialista társadalmat az ndk-ban és így megteremtse a kommunizmusba való fokozatos átmenet alapvető feltételeit.

a pártkongresszus dokumentumai kifejezik, hogy a szocialista társadalom építése, további felvirágzása csakis az nszép és az szkp, az ndk és a szovjetunió közötti megingathatatlan testvéri egységben, a szocialista országok testvéri közösségében valósulhat meg./mti/

15.30/fé

-36-

ln 16-20

bá.26./ akadémiai közgyűlés....5.folyt./-a

délután az akadémia felolvasó termében vette kezdetét a kémiai tudományok osztályának kétnapos ülése, amelyen Lengyel Béla akadémikus osztályelnök megnyitója után vajta László akadémikus „petrolkémiai fejlesztés és kutatás”, címmel tartott előadást. hangsúlyozta: a petrolkémiai központi fejlesztési program fő célkitűzése, hogy a népgazdaság 1985-ig mintegy hétszeresére növekvő petrolkémiai termékigényének megközelítőleg háromnegyed részét hazai termelésből, illetve szocialista gazdasági integrációs termékcsere révén elégítsük ki.

a fejlesztés hátterét elemezve hangsúlyozta, hogy évtizedünkben a szénhidrogén szerepe tovább nő: az energiaszerkezetben való részesedése 43 százalékról 65-66 százalékra emelkedik. rámutatott, hogy a jelentős petrolkémiai fejlesztés nagy feladatot ró a hazai kutatókra: a beszerzendő eljárások megalapozott kiválasztását, a már bevezetett eljárások tökéletesítését, a meléktermékek hasznosítását célzó technológiák kidolgozását, s mindezekkel együtt, a kapcsolódó környezetvédelmi, korróziós és más kérdések megoldását, a műanyagok és műszálak alkalmazás-technikájának kimunkálását. előadásában - amelyhez korreferátummal kapcsolódott osztrovszki György akadémikus, Korányi György, a kémiai tudományok doktora, földiák Gábor, a kémiai tudományok doktora, Szabényi Imre, a kémiai tudományok kandidátusa és Hardy Gyula, a kémiai tudományok doktora - rámutatott: a kutatások folyamatában az alapkutatások biztosíthatják azokat az eredményeket, melyekre az alkalmazott kutatás támaszkodhat. hozzáfűzte, hogy iparilag is hasznosítható eredmények születtek a katalizátor-kutatásban, az átalakítási reakciók mechanizmusának megismerésében, valamint a polimerek kémiájában.

felhívta a figyelmet arra is, hogy az így nyert tudományos felismerések más tudományterületeken is hasznosíthatók, például az oxidációs kutatások az ugynevezett harmadlagos kőolajkitermelésben is eredményekkel kecsegtetnek. végezetül hangsúlyozta: a kémiai tudományok osztályának a petrolkémiai programot segítő kutatásai a polimer-kémiai vizsgálódásokkal bővültek, s e munkában széleskörű nemzetközi együttműködés van bontakozóban a szocialista országok tudományos akadémiai között./folyt.köv./

15.35/a

- 37 -

ln 16-25

bb.47. magyar javaslatra unesco téma a testnevelés és a sport-
kutatás

t dg/tr/pr/fé -cz

1976.május 4.

a megyei testnevelési szakfelügyelők és a megyei tanácsok sporttal foglalkozó főelőadói tanácskoztak kedden az oktatási minisztériumban. a megjelenteket dr.gosztonyi jános oktatási államtitkár üdvözölte. szólt a nevelési feladatokról, a munká-ranevelésről, és a szabadidő értelmes eltöltéséről, amelyben a sport jelentős szerepet játszik. dr.klement tamás, az országos oktatási tanács titkára az iskolai testnevelés és sport helyzetéről tartott beszámolót, majd tájékoztatást nyújtott az unesco tagországok párizsban megtartott első miniszteri konferenciájának munkájáról. elmondotta, hogy a konferencia magyar javaslatra az unesco tudományos témajegyzékébe felveszi a testnevelés és sportkutatót. dr.nagy tamás, az országos pedagógiai intézet tanszékvezetője a testnevelési tantervek koncepcióit, a jövő tanévtől induló tantervi kísérleteket ismertette./mti/

--

bb.48. végső bucsu bélley páltól

be/pr/fé -cz

1976.május 4.

családtagjai, pályatársai, barátai és tisztelői kísérték utolsó útjára kedden a farkasréti temetőben dr.bélley pált, a magyar hírlap főmunkatársát, a kulturális rovat váratlanul elhunyt helyettes vezetőjét. a kegyelet koszorúival borított ravatalnál darvasi istván, a magyar hírlap főszerkesztője tolmácsolta a szerkesztőség, a lapkiadó vállalat és a magyar újságírók országos szövetsége mély gyászát. idézte bélley pált emberi, újságírói példáját, mértéket mutató felelősségét, emberségét, s munka-tiszteletét, amely mindennapjait, egész életpályáját jellemezte, meghatározta. sokoldalú szellemi öröksége, hivatásul vállalt szenvedélyes tudomány-népszerűsítő munkássága maradandó értéke a mai magyar újságírásnak.

a magyar rádió közösségének bucsuszavait szablyár ferenc osztályvezető mondotta el.

a sirhantot elborították a tisztelet és az emlékezés virágai.
/mti/

--

15.40/fé

-38-

lm 16.30

bb.49. jobban bevonják a tanácsok munkájába a nem tanácsstag állampolgárokat - nagy gondot fordítanak a munkásművelődésre - a megyei tanács ülése

vid-fm/fé -cz

1976.május 4.

a komárom megyei tanács keddi ülésén többek között megvitatta a végrehajtó bizottság v.ötéves tervi programját. nagy gondot fordítanak arra, hogy bővítsék a szocialista demokratizmus formáit, fokozzák a tanácsok népképviselői jellegét. ennek érdekében több változatot tartalmazó javaslatokat terjesztenek a testületek elé. ügyelnek arra, hogy az egyes ágazatok hosszabb távu elképzelései kellő időben, szélesebb körben kerüljenek megvitatásra. a társadalompolitikai témákat előzetesen az érintettek fórumai elé terjesztik véleményezés céljából. a tanácsi vezetők, a testületek tagjai, a jövőben gyakrabban keresik fel az üzemi kollektívákat, és növelik a tanácsüléseken résztvevő nem tanácsstag állampolgárok számát. a tanácsi bizottságokba több nem tanácsi szakembert vonnak be. ugyanakkor a társadalmi bizottságoknak, az aktivistáknak több lehetőséget nyújtanak a határozatok végrehajtásának ellenőrzésére.

ilyen tervezés, irányítás és ellenőrzés segítségével rangsorolják a tanácsok fejlesztési és költségvetési feladatait - mivel a megye v.ötéves tervében különösen fontos helyet foglal el a lakásépítés - több mint 13.5 ezer lakást akarnak felépíteni, - valamint a hozzá kapcsolódó létesítmények, ezekre a munkákra különös gondot fordítanak. növelni kívánják a megye építőipari kapacitását. megyei beruházási szabályzatot készítenek. a családiház-építőknak megfelelő típusgyűjteményt bocsátanak rendelkezésére. az építési engedélyeket megyeszerte két héten belül kiadják,

a tanácsülésen külön-külön megszabták az egyes ágazatok tennivalóit. a mezőgazdaságban például a termelési rendszerek fejlesztése, a háztáji gazdaságok segítése mellett fontos feladat a parlagon heverő mintegy ezer hektárnyi földterület hasznosítása. a kereskedelem elsőrendű tennivalói közé sorolták az alacsony és közepes jövedelemmel rendelkezők, a nyugdíjasok és sokgyermekes családok jobb ellátásának megszervezését. a közművelődésben továbbra is a munkásművelődés lehetőségeinek fejlesztése a fő feladat. tatabányán munkásszínházat, megyei művelődési központot és bányászati -ipartörténeti- munkásmozgalmi muzeumot létesítenek.

az országos és a helyi politikai és társadalmi igényeknek megfelelően fejlesztik tovább a megye nemzetközi kapcsolatait, többek között a csecsen-ingus aszszk-val, a dél-cseh kerületi nemzeti bizottsággal, és a megye határmenti szlovák területeivel./mti/

16.15/fé

--
-39-

lm 17.15

bb.50. képzőművészeti kiállítás nyiregyházán

vid-/fm/fé -cz

1976.május 4.

kedden a nyiregyházi városi művelődési központban megnyitották szilágyi ildikó iparművész és galambos tamás képzőművész kiállítását. a tárlaton a fiatal művészházaspár ötvösművészeti munkáit és mintegy 20 festményét mutatják be május 23-ig a nyiregyházi közönségnek./mti/

-. -

bb.51. bosszúból parittyával kilőtték az egyik szemét - elítélték a kegyetlen támadókat

vid-/fm/fé -cz

1976.május 4.

maradandó testi fogyatékossgot okozó, különös kegyetlenséggel elkövetett súlyos testi sértés miatt kerültek a vádlottak padjára józsa lajos segéd munkás és borbély sándor kőműves, ácsi fiatalember. bosszút forraltak premer jános helyi lakos ellen. józsának ugyanis korábban nézeteltérése támadt a férfival, amikor illetéktelenül beleavatkozott annak másokkal folytatott vitájába. józsa és borbély gumiparittyákkal, ólomöntecsekből és golyóscsapágyakba való golyókból álló lövedékekkel felfegyverkezve, a szórakozóhelyről éjszaka távozó premer nyomába szegődtek. hosszan üldözték a menekülni próbáló férfit, majd parittyáikból több lövést adtak le rá. több helyen eltaláltak, és egyik szemét olyan súlyosan megsértették, hogy azt a későbbi műtét során el kellett távolítani. emiatt premer eredeti foglalkozását nem tudja folytatni.

az esztergomi megyei bíróság másodfokon foglalkozott a bűnperrel, és a vádlottak, valamint védők fellebbezését elutasítva, jogerőre emelte a komáromi járásbíróság ítéletét. józsa lajost 4 évi szigorított börtönre ítélték és 5 évre eltiltották a közügyek gyakorlásától. borbély sándor büntetése 3 évi börtön és a közügyek gyakorlásától 4 évre való eltiltás./mti/

-. -

bb.54. a határeseeményeket kivizsgáló

tr/pr/fé la

1976.május 4.

magyar-osztrák bizottság 1976.április 28-május 4 között budapestben tartotta 21.ülésszakát./mti/

-. -

15.25/fé

-40-

17-20

bb.52. regiomontanus emlékülés

t kg/gg/ie/fé -cz

1976.május 4.

regiomontanus német humanista tudós, csillagász halálának 500.évfordulója alkalmából kedden ünnepi megemlékezést tartott az ötvös fizikai társulat és a tit csillagászati és űrkutatási szakosztálya a mtesz székházban. regiomontanus nevéhez több tudományos felfedezés fűződik, egyik előkészítője volt a kopernikusz-féle helio-centrikus rendszer megalkotásának. több alkalommal mátyás király udvarában is megfordult./mti/

-. -

bb.53. béke és barátsági hét csepelen

t tf/tm/pr/fé la

1976.május 4.

az idén 18.alkalommal rendezi meg a magyar békemozgalom -évenként ismétlődő eseménysorozatként - a béke és barátság hónapját. a ,,hivatalos,, megnyitó a győzelem napjához kapcsolódik, a rendezvények azonban már korábban megkezdődtek. kedden ünnepélyesen megnyitották csepelen - a hónap programjához kapcsolódóan - a béke és barátsági hetet, amelynek rendezője az obt, a budapesten működő bolgár, csehszlovák, lengyel és ndk kulturális központ, a szovjet kultúra és tudomány háza, valamint a csepel vas- és fémművek szakszervezeti tanácsa, kisz-bizottsága és mszbt-tagcsoportjának elnöksége. az ünnepi eseményen - amelyet szabó andrásné, a csepeli gyáróriás szakszervezeti tanácsának titkára nyitott meg, - lőrincz tamás, az országos béketanács alelnöke mondott beszédet.

beszélt arról, hogy a nemzetközi politikában általunk - a szocialista országokkal együtt - támogatott célokért a leghatékonyabban szocialista építőmunkáknkkal tudunk dolgozni. a tavalyi esztendő a sikeresen befejezett iv.ötéves terv záró éve volt, az idei pedig az új ötéves terv kezdetét jelenti. a nemzetközi porondon jelenlétünkkel akkor tudunk igazán példát adni, ha biztos hazai háttérrel rendelkezünk, az egységes elhatározás alapján közös erővel végezzük szocialista termelő munkánkat. a nemzetközi együttműködés fejlesztése, az enyhülés visszafordíthatatlanná tétele, az elleni ágáló erők visszaszorítása is célja, feladata a béke és barátság hónapjának. termelő munkával, politikai helytállással - mondta - egyaránt támogatjuk ezt a célt. az szkp xxv.kongresszusának békeprogramja, a szocialista országok testvéri összefogása, a termelés eredményei hazánkban - így csepelen is - biztosítékait jelentik annak, hogy megvalósulnak a béke világtanácsnak az országos béketanács által is támogatott célkitűzései. a bvt-közvéleményünk által is megerősítve - felhívásban követelte, hogy szüntessék meg a fegyverkezési versenyt, tiltsanak be minden nukleáris és tömegpusztító fegyvert, a kormányok kössenek az egész világot átfogó szerződést az erőszaknak a nemzetközi kapcsolatokból való száműzéséért, haladéktalanul hívják össze a leszerelési világkonferenciát, fogjunk össze, küzdjünk együtt az általános és teljes leszerelésért./folyt.köv./

16.40/fé

-41-

17-30

bb.53./ békefolyt/fé

az ünnepség második felében bulgáriáról szóló előadás hangzott el, majd filmbemutató következett. a csepeli béke és barátság hét programjához további előadások és filmbemutatók kapcsolódnak, amelyek csehszlovákia, a német demokratikus köztársaság és lengyelország életét, építőmunkáját ismertetik meg a csepeliekkel./mti/

--

bb.26./ akadémiai közgyűlés ...6.folyt/fé

a gazdaság és jogtudományok osztálya eörsi gyula akadémikus elnökletével ült össze. az osztályelnök a tudományszervezés, tervezés hatékonyabbá tételéről beszélt. egyebek közt elmondta, hogy az osztályhoz tartozó tudományágaknak az extenzív tudományművelésről át kell térniük az intenzív fejlesztésre, mivel nincs lehetőség új részlegek, osztályok, intézetek létrehozására. ez az erők átcsoportosítását, a fejlesztések ésszerűbb, megfontoltabb meghatározását követeli. az előadó utalt arra, hogy vannak tudományágak, amelyeket a „kihalás, veszélye fenyeget: például a jogtörténetet említette. elmondta azt is, hogy a jövőben célszerűnek tartják tanszéki kuatócentrumok létrehozását. felhívta a figyelmet arra, hogy egyszerűsíteni kell a felmérés és a tervezés rendszerét; gondot okoz, hogy a tervezés és az értékelés nem egyidőben történik, az információ késik.

az osztályelnök röviden szólt a bizottságok munkájáról is. elmondta, hogy a jelenlegi bizottsági rendszer elavult, nem segíti a tudományágak közötti együttműködést. ugyanazon témákkal foglalkozó tanszékek, intézetek között sincs koordináció. ezek a hibák a szervezés gyengeségével magyarázhatók.

az előadó a bizottságok újjá választásáról szólva utalt arra, hogy csökkentik a funkcióhalmozást. megszervezik, hogy az újonnan tudományos minősítést szerzett tudósok is bekapcsolódjanak a bizottságok munkájába. az osztályon belül jövőkutatói bizottságot hoznak létre, amely a jövő tudományos elemzése mellett prognosztikával is foglalkozik majd.

az előadást vita követte.

a délutáni osztályülésekkel befejeződött a közgyűlés keddi programja. szerdán újabb nyilvános, tudományos osztályülésekkel folytatja munkáját a magyar tudományos akadémia közgyűlése./mti/

16.45/fé

--
-42-

17³⁵
M

bb.55. komárom megye természetvédelme - kiállítás nyílt oroszlányon

vid-/fm/fé la

1976.május 4.

a vértesi napok keretében kedden oroszlányon a városi tanács aulájában megnyílt a „komárom megye természetvédelme, című kiállítás. a mintegy félszáz képből, grafikából, illetve térképből álló gazdag anyag dr.skoflek istván állami-díjas gimnáziumi tanárnak, a komárom megyei művelődési központ természettudományos stúdiója egyik vezetőjének a munkája. husz éve fényképezi a megye természetvédelmi területeit. a kiállításon bemutatják többek között a tatai fényes-fürdő egyes olyan növényritkaságait, amelyek már kipusztultak. a gazdag anyag egyébként a dömösi rámszakadéktól a tatai kálvária-dombi barlangon át, a megye számos nagyobb, de még olyan kisebb természetvédelmi értékét is szemlélteti, mint például a tatai néppark rákóczi hársfája, vagy a komárom környékén évről évre megjelenő téltemető virág./mti/

--

bb.56. bondor józsef hazaérkezett iraki és kuvaiti utjáról

k sb/be/ie/fé la

1976.május 4.

bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter vezetésével kedden hazaérkezett a magyar delegáció, amely az építésügyi együttműködésről tárgyalt irakban, majd kuvaitban.

bagdadban bondor józsef megbeszéléseket folytatott dr. rashid al-rifai lakás és közmunkaügyi miniszterrel az építésügyi ágazatok közötti kétoldalú együttműködés kibontakoztatásának lehetőségeiről. a küldöttséget fogadta taha al-dzsazravi az iraki forradalmi parancsnokság tanácsának tagja, iparügyi miniszter. a megbeszélésen megvitatták a két ország műszaki és gazdasági együttműködésének kibővítését az építőipari szakterületen, valamint a magyar városépítési és tervezési tapasztalatok felhasználásában. a tárgyalásokon tanulmányozták miként vehetnének részt a magyar szakértők az irak több tartományában jelenleg épülő házépítő kombinátok befejező munkálataiban. áttekintették azokat a lehetőségeket, amelyek szerint magyarország építőanyagokat szállíthat irakba és támogatást nyújthat az utépitésben, a vízellátás megszervezésében és az elektromos távvezetékhalózat kialakításában.

bondor józsef május 1. és 3.között hamad al-ajjar építésügyi miniszter meghívására hivatalos látogatást tett kuvaitban. eredményes tárgyalásokat folytattak a két ország építésügyi együttműködéséről továbbá a kuvaiti építésügyi fejlesztés programjához nyújtható magyar közreműködés lehetőségéről. bondor józsefet fogadta szabah al szalim al szabah sejk kuvait állam uralkodója./mti/

17.05/fé

--
-43-

17⁵⁰
M

bb.57. felhasználható: 19 órától!

irodalmi emlékest

t nm/tm/pr/fé la

1976.május 4.

irodalmi emlékestet rendezett kedden este a budapesti cseh-szlovák kulturális és tájékoztatási központ k.h.mácha halálának 140.évfordulója alkalmából. bevezetőt dr.jaroslava pasiaková, az elte bölcsészettudományi karának cseh lektora mondott. a szerző május című művét hap béla műfordító mutatta be. az összeállításban közreműködött sunyovszky szilvia és papp jános, a madách színház művészei./mti/

--

bb.58. a nemzetközi kereskedelmi kamara összekötő bizottságának ülése

sl/fe/ie/fé la

1976.május 4.

a nemzetközi kereskedelmi kamara kelet-nyugati összekötő bizottsága kedden ülést tartott budapesten. az összekötő bizottság legfontosabb feladata, hogy kamarai-vállalati szemszögből vizsgálja a kelet-nyugati kereskedelem helyzetét és problémáit, és ahol szükséges, ajánlásokat dolgozzon ki a fejlődés akadályainak elhárítására. maga a nemzetközi kereskedelmi kamara a fejlett tőkés és a fejlődő országok cégeit, kamaráit egyesíti, ebben a kgst-tagországok nem vesznek részt, viszont az összekötő bizottságot 1975 novemberében azért hozták létre, hogy segítségével ebben a szervezetben is hasznos kontaktust teremtsenek szocialista és nem szocialista országok kamarái, vállalatai.

az összekötő bizottság mostani ülésén meghallgatta munkabizottságainak beszámolóját és meghatározta a feladatokat. az ülésen dr. gadó ottó, az országos tervehivatal elnökhelyettese az állami, dr. martos istván, a medicor művek vezérigazgatója a vállalati tervezésről tartott előadást, mig ova canbeck, az asea svéd székhelyű multinacionális vállalat igazgatója a tőkés vállalati tervezés jellemző vonásait ismertette.

a tanácskozáson több mint hatvan külföldi cég és kamara képviselője vett részt. az elnöki tisztet h.r.schröder, a bizottság nyugati társelnöke és kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke töltötte be, aki a kgst-országok kamaráinak megbízásából az összekötő bizottság társelnöke.

az ülés alkalmából carl henrik wingwist, a nemzetközi kereskedelmi kamara főtitkára is budapestre érkezett.

carl henrik wingwist, az nkk főtitkára látogatást tett dr. biró józsef külkereskedelmi miniszternél./mti/

17.55/fé

--
-44-

18²⁰

bb.59. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

fé la

1976.május 4.

30. új pékségek borsodban
31. kitüntetés
32. bnv
33. szombaton kezdődik a kisz kongresszus
34. műszaki hetek borsodban
35. pedagógiai újságírók találkozója
36. hazánkba érkezett az eak oktatási államtitkára
37. a vas m. közművelődési bizottság ülése
38. szocialista szerződés
39. eltemették alpári pált
40. pályakezdő fiatalok a mém-ben
41. ételbár a royal szállóban
42. floralia
43. balatoni közegészségügyi napok
44. az áh jugoszláv turnéra utazott
45. Berzsenyi ünnepségekre készülnek kemenesalján
46. sajtókonferencia az ndk nagykövetségén
47. unesco téma magyar javaslatra
48. végső bucsu bélley páltól
49. a komárom m. tanács ülése
50. képzőművészeti kiállítás nyiregyházán
51. bosszúból kilőtték az egyik szemét
52. regiomontanus emlékülés
53. ~~hóke~~ és barátsági hét csepelen
54. a határeseményekét kivizsgáló magyar-osztrák bizottság ülészaka
55. kiállítás komárom megye természetvédelméről
56. hazaérkezett bondor józsef
57. irodalmi est / 19 órától felhasználható fel/
58. a nemzetközi kereskedelmi kamara összekötő biz.ülése
59. hírjegyzék

/mti/

--

bb.60. bábólnán befejezték a kukorica vetését - tizenegy és fél nap alatt tették földbe a 6500 hektáron a magot

vid-/fm/fé la

1976.május 4.

az iparszerű kukoricatermelés otthonában, bábólnán mindig országosan elsőként fejezik be a vetést. a jó terméseredmények egyik nélkülözhetetlen feltétele ugyanis, hogy ne korán, hanem optimális időben kerüljön földbe a mag. a kombinát négy gazdasága egyébként az idén összesen 11.000 hektáron termel kukoricát, s ezáltal az ország legnagyobb kukoricatermelő nagyüzeme.

/folyt.köv./

-45-

19⁻

bb.60./ bábolnánfolyt/fé

a központi gazdaságban, bábolnán keddre befejezték a nagy munkát. minden alkalmas percet, május 1-ét és a vasárnapokat is kihasználva, tizenegy és fél nap alatt juttatták földre a 6.500 hektáron a magot. hat géppel vetettek és három rába-steiger erdőgép készítette elő a vetéshez a területet, illetve dolgozta be a vegyszereket. a traktorosok munkáját nagymértékben megkönnyítette, hogy ősszel a mélyszántást kiváló minőségben fejezték be, s valamennyi alapműtrágyát kijuttatták. ezzel most jelentős költség- és energiamegtakarítást értek el.

a vetést az idén is példamutatóan szervezték meg. urh-val irányított szervizkocsijuk azonnal ott termett, ahol segítség-re volt szükség, így műszaki hiba miatt nem volt gépkiesés. a két műszakban éjjel-nappal dolgozó traktorosoktól nagy figyelmet követelt a munka, hiszen a fajtától függően átlagosan 62.000 magot kellett hektáronként elvetniök. így érthető, hogy jó vagy rossz munkájuk az egész kombinát eredményeit nagymértékben befolyásolja. ezért a hatalmas táblák szélén nemcsak a fajtát, a tőszámot, hanem az is feltüntették, ki vetette be. így az egész tenyészidő alatt figyelemmel kísérhetik, ki hogyan dolgozott. egyébként az idén sokkal kedvezőbben alakították ki a fajtaválasztékot. lényegesen több korai- és középkorai fajtát vetettek. ezzel gyorsabb beérést biztosítanak és a szárításnál jelentős energiát takaríthatnak majd meg.

a vetőgépeket most átirányítják a kombinát északiabb fekvésű gazdaságaiba, hogy ott is mielőbb befejezzék a vetést./mti/

-. -

bb.62. időjárásjelentés

aöla

1976. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti május 4-én, kedden este:

az évszakknak megfelelő idő

várható időjárás szerda estig: az ország északi felében időnként megnövekszik a felhőzet, elszórtan zápor, egy-két helyen zivatar is előfordul. máshol kevés felhő lesz, csapadék nem valószínű. a mérsékelt nyugati szél a dunántúlon megélénkül. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 19-24 fok között./mti/

ly 19-45

-. -

- 46 -

bb.61. a kgm és a vasas szakszervezet vezetőinek tanácskozása

t/sz/tr/ie/a/la

1976.h május 4.

a kgm és a vasasszakszervezet vezetői élükön nemeslaki tivadar miniszterrel, méhes lajos főtitkárral kedden tanácskoztak a kohó-és gépipar időszerű feladatairól.

a megbeszélésen elsősorban a kohó-és gépipari vállalatok és a szakszervezet 1976. évi terveit és cselekvési programját vitatták meg, s megállapították, hogy a vállalatok igyekeznek eleget tenni a megnövekedett új követelményeknek. a tervek és a cselekvési programok általában jól tükrözik a vállalatok erőfeszítéseit a népgazdasági célok megvalósítására. megvitatják a vállalati középtávu tervek felülvizsgálatának eddigi tapasztalatait is.

az első értékelések azt mutatják, hogy a gépipar vállalatai olyan, piaci szempontból is megalapozott célkitűzéseket alakítottak ki terveikben, amelyek biztosítják a tervidőszakban az évenkénti átlag 6-7 százalékos, ágazati termelés növekedést, ezen belül a hirodás-és műszeripar és a villamosgépgyártás termelésének pedig 9-10 százalékos fejlődését.

a népgazdasági terv az export gyorsütemű növelését állította egyik legfontosabb követelményként a gépipari vállalatok elé. ezzel összhangban, a gyárak a szocialista export évenkénti 12-13 százalékos növelését tervezik, ez összességében biztosítja az államközi szerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítését. dinamikus fejlődést terveznek a vállalatok a tőkés exportban is, amely terveik szerint együttesen megközelíti az elmúlt tervidőszak kivitelének kétszeresét, mégis elmarad a népgazdasági elvárásoktól. ezért szükséges a konvertibilis árualap bővítési lehetőségének további vizsgálata.

megállapították azt is, hogy a vállalatok középtávu terveikben nem kellően aknázzák ki a nyereség növelésének lehetőségeit, mert a vállalatok 1980-ra csak 38 százalékkal kívánják nyereségüket növelni a múlt évhez képest.

/folyt.köv./
19.20/a

- 47 -

ly 19-50

bb.61./ a kgm.....folyt./-a

a készletgazdálkodási előirányzatokat értékelve megállapították, hogy a vállalatok átlag 25 százalékos készletnövelő tervei még a dinamikus termelési és exportelgondolások ellenére is túlzottak. a készletnövekedés arányát 20-22 százalékra célszerű mérsékelni, természetesen az egyes vállalatok tevékenységétől függően, differenciáltan.

a tanácskozáson megvitatták a tervek munkaügyi fejezteit is. a vállalati tervek szerint a fővárosban az ágazatban dolgozók létszáma 7.5 százalékkal csökken az ötéves tervidőszakban. a foglalkoztatottság növelését csak vidéken tervezik a gépipari vállalatok, ennek aránya azonban nem reális. a tervek szerint ugyanis 6 százalékkal növekedne a kohó-és gépiparban foglalkoztatottak száma ezeken a helyeken 1980-ra, e létszámnövekedés azonban elképzelhetetlen a mai és a várható munkaerőhelyzetben.

a beruházásokra vonatkozó vállalati elgondolások is további vizsgálatra szorulnak, minthogy célkitűzéseik lényegesen meghaladják a népgazdasági és ágazati tervelőirányzatot.

a gépipari vállalatok terveinek egyedi értékelése, célkitűzéseik zsűrízése még kezdeti szakaszban van. átfogó kép a vállalatok teljes körének tervezőmunkájáról nem alakulhatott ki. az eddigi felmérések szerint a vállalati célkitűzések egy része, mint például a beloiannis h iradástechnikai gyáré, a hajtómű-és festőberendezések gyáré, a magyar vagon-és gépgyáré, az mmg automata műveké, a videotoné jól közelíti a népgazdasági igényeket.

a kohászati vállalatoknál az acéltermelés további növelésére kell törekedni. mindez elsősorban a csepeli acélműre, a dunai vasműre vonatkozik. a tanácskozás pozitívan értékelte a lenin kohászati művek törekvését, amely a martin üzem állagmegóvó beruházásának módszerével a minisztérium által elvárt 35-50 ezer tonnával több acélt kíván termelni.

a vas-és szinesfémkohászat fejlesztésére a tervidőszakban mintegy 22.4 milliárd forint áll rendelkezésre, a vállalatok ugyanakkor 34,4 milliárd forint felhasználását tervezték, így ezeket a terv előirányzatokat is felülvizsgálják. a vállalati belső tartalékok további feltárására, a költséggazdálkodás javítására kell fokozottan törekedni - állapították meg végül a kgm és a vasas szakszervezet vezetői./mti/

19.30/a

- 48 -

ly 20-

bb.63. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

a/La

1976. május 4.

- 60. bábolnán befejezték a kukorica vetését
- 61. a kgm és a vasasszakszervezet vezetőinek tanácskozása
- 62. időjárásjelentés
- 63. hírijegyzék

/mti/

--

20.35/a

- 49 -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője :burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: halasi györgy
lakatos erzsébet

ly 20-45